2 nci basış **AKŞAM** 2 nci basış

Sene 19 — No. 6481 — Fiatı her yerde 5 kuruş | PAZAR — 1 TEŞRİNİSANİ 1936 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Meclis bugün Atatürkün çok mühim bir nutkile açıldı

Büyük önder nutkunda diyor ki:

" Bu sırada milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük mesele hakikî sahibi öz Türk olan İskenderun ve Antakya havalisinin mukadderatıdır. Bunun üzerinde ciddiyetle ve katiyetle durmağa mecburuz. Daima kendisile dostluğa çok ehemmiyet verdiğimiz Fransa ile aramızda tek ve büyük mesele budur. Bu işin hakikatini bilenler ve hakkı sevenler alâkamızın şiddetini ve samimiyetini iyi anlarlar ve tabiî görürler "

Kamutayın bütün azası bu sözleri çok şiddetli ve sürekli alkışlarla karşıladı

Ankara 1 (Akşam) — Büyük Millet Meclisi bugün saat ikiye çeyrek kala toplanmıştır. Celseyi reis vekili Nuri Conker açmış, iptida yoklama yapılmış ve ekseriyet olduğu görülmüştür. Atatürk ikiyi beş geçe şiddetli alkışlar arasında salona girerek kürsüye çıkmıştır.

Atatürk açılış nutkunu metin bir sesle iradetmiştir. Bu nutukta iptida geçen sene zarfında yapılan işler gözden geçirilmektedir. Atatürk «Geçen yıl Türk milleti huzur ve sükûn içinde millî ve insanî ülküye aşk ile koşan bir varlık gösteriyordu.» diyerek ilk tahsil için alınan tedbirlerden, sanat ve teknik mekteplerine rağbetin arttığından, Ankarada üniversite tesisi için mühim adım atıldığından, bir konservatuvar bir temsil akademisi korulmakta olduğunu zikretmek bir haz olduğundan bahis buyurmaktadır.

Nutukta bundan sonra Türk tarih kurumile dil kurumunun mesaisinden şu suretle bahsediliyor:

«Başlarında kıymetli maarif vekilimiz bulunan Türk tarih kurumile Türk dil kurumunun hergün yeni hahakikat ufukları açan ciddî ve semereli mesaisini takdirle yadetmek isterim. Tarih kurumunun Alacahöyükte yaptığı araştırmalar neticesinde bulunan 5500 senelik Türk belgeleri cihan kültür tarihini yeni baştan tedkik ve tamik ettirecek mahiyettedir.»

Nutukta bundan sonra göçmenlerin iskânı, demiryolu inşaatı işlerinden bahsedilerek su işlerine verilen vesaitin arttırılması lüzumundan behsedilmektedir: «Kamutayın su işleri için yeni imkânlar aramasını lüzumlu görmekteyiz.» denilmektedir.

EKONOMİ İŞLERİ

Nutuk bundan sonra ekonomi faaliyetinden şu suretle bahsediyor:

«Ekonomi sahalarında millî faaliyetin artmasından ve genişlemesinden sevinç duymaktayız. Cumhuriyetin ekonomik tedbirleri her sahada feyizli semereler vermektedir. Kooperatif teşkilâtı her yerde yapılmaktadır. Ziraatte hastalıklarla mücadelç işine daha çok ehemmiyet vermek lâzımdır.

TOPRAK KANUNU

Toprak kanununun bir neticeye varmasını Kamutayın yüksek himmetinden beklerim. Her Türk çifçi ailesinin geçineceği toprağa malik olması behemehal lâzımdır. (Alkışlar). Vatanın sağlam temeli ve imarı bu esastadır. Bundan başka araziyi modern vasıtalarla işletip vatana fazla istihsali teşvik etmek isterim.

Atatürkün ntku dakikalarca alkışlandı

Bütün saylavlar ayağa kalkarak " Bravo " diye bağırdılar

Ankara 1 (Telefonla) — Kamutayın bugünkü toplantısı çok mühim olmuştur. Salon müthiş kalabalıktı. Atatürkün nutku büyük bir dikkatle dinlenmiştir. Nutuk sık sık alkışlanmıştır. Bilhassa Antakye ve Iskenderun hakkındaki fıkralar dakikalarca alkışlanmıştır.

Atatürkün bu husustaki sözleri bitince saylavlar hep birden ayağa kalkmışlar «Bravo» diyerek Şefi uzun müddet alkışlamışlardır.

Ticaret münasebetlerimiz bu sene daha genişlemiştir. Karşılıklı genişlik ve kolaylık takip ettiğimiz esastır. Ihracatımızın kolaylaştırıldığı yerde ithalâtımızın artmasından kaçınmıyoruz. Bu dürüst politika üç senedenberi ticaretimizin hacmini muntazaman arttırmıştır.

Endüstri programamızın tatbiki ciddî olarak devam ediyor. Ikinci programın hazırlıkları şiddetle ilerlemektedir.

MADEN İŞLETİLMESİ

Maden işletilmesi inkişaf halindedir. Madenlerimiz başlıca gelir membalarımızdandır. Artvin civarında bakır madenlerinin işlemeğe başlamasından memnun olduk. Ergani madenlerinin işlemesinden büyük bir faide bekliyoruz.

Gene memleket için pek ehemmiyetli bulduğumuz diğer mesele kömür havzasının rasyonel olarak işlemesidir.

MİLLİ MÜDAFAA

Aziz arkadaşlarım, Millî müdafaa vasıtalarına senelerdenberi verdiğimiz ehemmiyetin yerinde olduğunu hâdiseler hergün göstermektedir. Ordumuzu en mühim vasıtalarla hergün techiz ettirmeğe çalışıyoruz. Deniz silâhlarına ehemmiyet veriyoruz. Denizcilerimizin iyi silâhlı ve iyi talimli olarak hazırlanmaları büyük emelimizdir. Hava ordusuna sarfettiğimiz himmeti arttırmanızı temenni ederim.

Kuvvetli bir hava ordusu vücude getirmek yolunda iyi neticelere doğru emniyetle yürüdüğümüzü ifade ederken hava taarruzlarına karşı milletin hazırlanması için de ayrıca alâkanızı uyandırmak isterim.

MALİYEMİZ

Nutukta maliyemizin memnun olacağımız şekilde müsbet ve verimli vaziyette olduğundan, meclisin her sene varidatı fazlasile tahakkuk ettirdiğinden bahsettikten sonra deniliyor ki:

«Hayatı ucuzlatmak icap ettikçe vergileri indirmek siyasetine devam edeceğiz. Tuz, şeker, çimento ve sayım vergilerinde iki sene içinde yaptığımız indirmeler her bakımdan faydalı olmuştur.»

Nutukta bu sene petrol ve diğer bazı vergi usullerinde tadilâttan vergi usullerinin ıslahı çarelerinin aranmasından bahsedildikten sonra deniliyor ki:

«Cumhuriyetin her sahada ve millî müdafaa sahasında ihtiyaçlarını karşılayan hazinesinin intizamıdır. Gelecek yıllar içinde hazinenin kuvvetini muhafaza etmek sizin en mühim işiniz olacaktır. Millî paramızın fiilen müstekar olan kıymeti muhafaza olunacaktır.»

ARSIULUSAL HADİSELER

Bu sene içinde arsıulusal bakımdan bizim için mesud hâdiseler olmuştur. İngiltere kralı sekizinci Edvardın mütenekkiren ziyaretini ve Boğazlarda Montreux mukavelesinin tatbikatını bunların başında olarak zikrederim. (Şiddetli alkışlar) Danışmakla bahtiyar olduğum İngilizlerin büyük kralile aramızda husule gelen dostluğun iki hükûmet arasında fiilen inkişaf etmekte olan samimi münasebet üzerinde tesiri olacağına şüphe yoktur. (Şiddetli alkışlar).

Tarihte birçok defa münakaşa vesilesi olan Boğazlar artık tamamile Türk hakimiyeti ve idaresi altında ancak dostluk ve ticaret yolu haline gelmiştir. (Şiddetli alkışlar.) Bundan böyle muharip herhangi bir devletin harp sefinelerinin Boğazlardan geçmesi memnudur. (Şiddetli alkışlar).

Bu münasebetle karada ve denizde büyük komşumuz Sovyet Rusya ile 15 senedenberi her türlü tecrübeden geçmiş olan dostluğun ilk günlerdeki kuvvet ve samimiyetini tamamile muhafaza ederek tabiî inkişafta devam etmekte olduğunu beyandan ayrıca memnuniyet duyarım. (Şiddetli alkışlar.)

Dost ve müttefik Yugoslavyanın yüksek başvekili ve hariciye nazırının millî bayramımızda aramızda bulunması bize ayrı bir sevinç verdi. (Alkışlar).

Diğer müttefiklerimiz ve ve dostlarımız ile de temaslarımız daimî ve samimidir. Türkiyenin bütün devletlerle münasebetlerinin iyi olduğunu memnuniyetle kaydederim. (Alkışlar).

ANTAKYA VE İSKENDERUN

Bu sırada milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük mesele hakikî sahibi öz Türk olan İskenderun ve Antakya havalisinin mukadderatıdır. Bunun üzerinde ciddiyetle ve katiyetle durmağa mecburuz. Daima kendisile dostluğa çok ehemmiyet verdiğimiz Fransa ile aramızda tek ve büyük mesele budur. Bu işin hakikatini bilenler ve hakkı sevenler alâkamızın şiddetini ve ve samimiyetini iyi anlarlar ve tabiî görürler. (Çok şiddetli ve sürekli alkışlar.)

SİLÂHLANMA YARIŞI

Nutukta bundan sonra önümüzdeki senenin müzakereler ve silâhlanma yarışlarile büyük bir hazırlık senesi olacağından bahsedilerek devletler arasındaki ihtilâfların anlaşmaya varması samimiyetle temenni edilmekte, Kamutayın hakikî ve faydalı çalışmasında milletin sevgisi daima beraber olduğu bildirilmektedir. Nutuk şiddetle alkışlanmıştır.

REİS SEÇİMİ

Bundan sonra reis seçimi yapılmış, Abdülhalik Renda 321 reyle ve ittifakla reis seçilmiştir. Abdülhalik Renda makamına geçerek kısa bir nutuk söylemiş, hakkındaki itimada teşekkür etmiştir.

Irak kabinesi nasıl düşürüldü

Yasin paşa Elhaşimî kabinesinin istifası, Irak kıtalarının hükûmet merkezi üzerine yürümelerine mâni olabilmiştir. Irak, ordusu, Bağdadın 110 kilometre şimali şarkîsinde Paraganda senelik manevralar için toplanmış bulunuyordu. Askerî tayyareler, Bağdad üzerine hükûmete ültimatomu havi beyannameler atmışlardı. Bu beyannamelerde, hükûmetin artık ordunun sabrını tükettiği, kabinein umumî menfaatleri değil, fakat

(Devamı 5 inci sahifede)

Yugoslavya başvekilinin Ankara ziyareti ve neticeleri

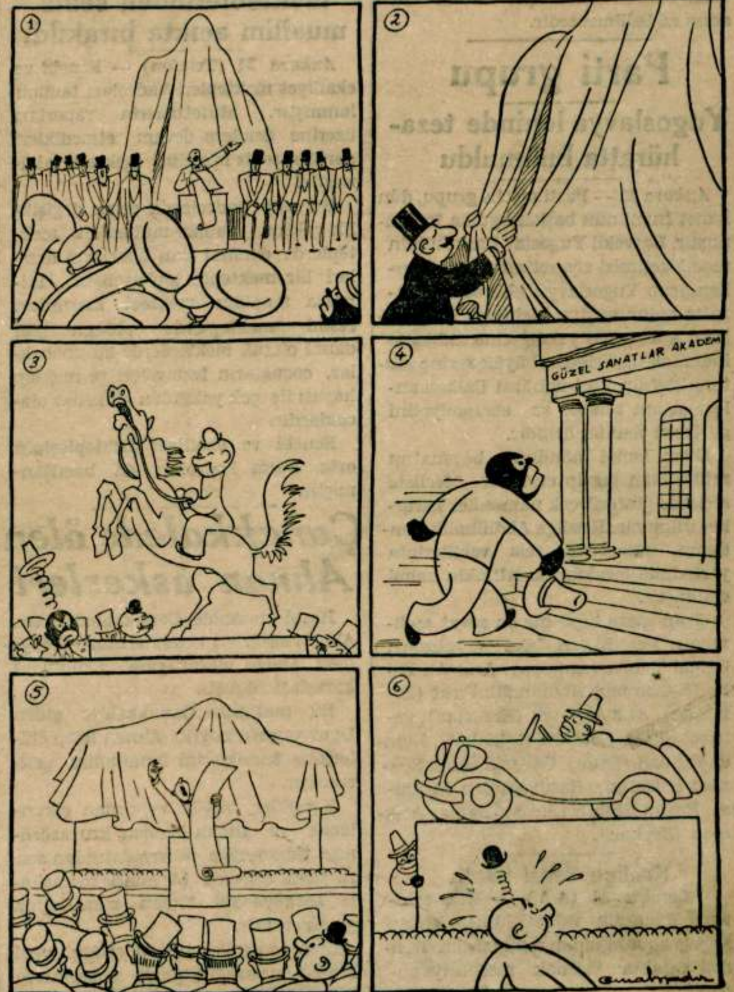
Cumhuriyet hükûmetinin değerli misafiri, Yugoslavya Başvekili M. Stoyadinoviç üç günlük misafirlikten sonra Ankaradan ayrılmış bulunuyor. Müttefik memleketin yüksek devlet adamının hükûmet merkezimizde bu kısa ikameti Türkiye - Yugoslavya münasebetleri bakımından çok kıymetli olmuştur. Bu ziyaretin Cumhuriyet bayramına raslaması, yeni Türkiyenin Kemalist rejime, ve büyük Şefine karşı kuvvetli bağlılığını, Türk milletinin heyecanını, ileriye doğru atılıştaki azmini, on üç senelik gayretlerin tam kaynağında görmesine iyi bir vesile teşkil etmiş, kendisinin böyle bir günde içimizde bulunuşu da zevk ve neşeyi arttırmıştır. Cumhuriyet bayramı dost ve müttefik milletin Başvekiline geçid resminde Türk ordusunun kuvvet ve kudretini görüp takdir etmek fırsatını da vermiştir. Gördüğü bu manzaralar, memleketine döndüğü zaman Türk dostluğunun samimiyeti ve derinliği hakkındaki intibalarına hususi bir değer verecek mahiyettedir. Esasen, Yugoslavya Başvekilinin Ankara ziyareti iki memleket arasındaki birliğin terakki ve inkişafında yeni bir merhale oldu. Bu ziyaret münasebetile neşredilen resmî tebliğ bu hadiseyi bütün ehemmiyetile kaydediyor.

Bu tebliğ, M. Stoyadinoviçin Cumhurreisi Atatürk ile «çok uzun süren» mülâkat şerefine nail olduğunu, İsmet İnönü ve Dr. R. Aras ile birçok defalar görüştüğünü bildirdikten sonra «bütün bu konuşmalarda Türkiye ile Yugoslavya arasında *her noktada tam bir menfaat uygunluğu ve görüş birliği mevcud olduğu»* nu kaydediyor ve Balkan anlaşması devletlerile birlikte, ta bidayette çizilen istikamette devam olunacağını ilâve ediyor. **(Devamı 4 üncü sahifede)**

Necmeddin Sadak

Ak'la Kara !...

[Birbirini çekemiyen iki arkadaş]

Son dakika

Izmirde eşine raslanmıyan çok şiddetli yağmur

Bir çok dükkânları, evleri sular bastı, caddeler sellerin getirdiği molozlarla doldu

İzmir 31 (Telefon) — Bugün akşama doğru hava birdenbire bozdu ve saat sekiz buçukta testiden boşalırcasına çok şiddetli yağmur başladı.

Karataş, Gümrük önü, Göztepe, Arastaiçi, Halimağa çarşısı on beş dakika gibi kısa bir müddet içinde birdenbire sular altında kaldı. Yüksek yerlerden sellerın getirdiği büyük taş ve molozlar caddeleri doldurdu. Tramvay ve otomobil seferleri durmuştur. Dükkânlarını kapayabilenler kapadılar, kapatamıyanların dükkânlarına sular hücum etti. Karataş, Göztepe, Karantine semtlerindeki evlerden bir çoklarının bodrum katları su içindedir.

Haliamağa, Gümrükönü Arastaiçindeki mağaza sahipleri evlerine gidemedikleri gibi dışarıya da çıkamıyorlar. Sokaklarda tek insan görünmüyor. Her taraf su altında.

İzmir şimdiye kadar bir kaç defa şiddetli yağmur ve su baskınları geçirdi. Fakat bugünkü yağmur bir âfet halindedir.

Yağmur bir saat kadar ilk şiddetile devam etti. Sonra biraz hafifledi. Belediye derhal 500 temizlik amelesini kamyonlarla muhtelif semtlere dağıttı ve tıkanan lâğım ağızlarını açtırdı.

Şehirde bazı bahçe duvarları yıkılmş ve bir çok lâğımlar patlamıştır. Alâkadarlar şehirdeki hasaratı tesbit ediyorlar. Nüfusça zayiat yoktur.

Yağmur devam ediyor.

Çekoslovakya Italyan blokuna girmek istiyor

Londra 31 — Çekoslovakya ile İtalya arasında müzakerelere başlandığı haber veriliyor. Bu konuşma Çekoslovakyanın da orta Avrupa hakkında İtalya - Avusturya - Macaristan arasında yapılan anlaşmaya girmesi hakkındadır. Bu haber ehemmiyetle karşılanmıştır.

Roma 31 (A.A.) — M. Ciano Çekoslovakya orta elçisini kabul ederek uzun müddet görüşmüştür. Çekoslovakyanın Roma protokolunu imza etmiş olan devletlerle teşriki mesai meselesinin görüşüldüğü bildirilmektedir.

Rumen kabinesi

Kabinede bazı tadilât yapılacağı söyleniyor

Daliy Herald gazetesinin aldığı malûmata göre kral Karolun Prag seyahatinden sonra Rumen kabinesinde değişiklikler yapılacaktır. Şimdiki kabinenin parlâmanter durumunun pek kuvvetli olmadığı söylenmektedir. Dahildeki vaziyeti takviye etmek kaygusu ile Tataresku başbakanlıktan çekilerek yerini şimdiki dahiliye bakanına terkedecektir. Tataresku dış bakanlığını deruhde edecektir.

Sabık hariciye vekili Titüleskunun taraftarları resmî vazifelerinden uzaklaştırılmışlardır. Yeni kabine değişikliği Titüleskuyu dış bakanlıktan uzak bulundurmak için atılan bir adım addedilmektedir.

Parti grupu

Yugoslavya lehinde tezahüratta bulunuldu

Ankara 31 — Parti meclis grupu, dün İsmet İnönünün başkanlığında toplanmıştır. Başvekil Yugoslav Başvekilinin memleketimizi ziyaretinden bahsederken grup Yugoslavya lehinde tezahüratta bulunmuştur. Mebuslar iki memleket arasındaki yekdiğerine sadikane inanmak hislerinden büyük sevinç göstermişlerdir. Bu tezahürat Balkan anlaşmasının selâbet ve ehemmiyetini gösteren yeni bir delildir.

Grup, İsmet İnönünün beyanatını müttefikan tasvip etmiş ve Mecliste seçimde gösterilecek namzedler kararlaştırılmıştır. Reisliğe Abdülhalik Rendanın namzedliği, reis vekillerinin yerlerinde bırakılması ittifakla kabul edilmiştir.

Grup idare heyetine şu zevat seçilmiştir: Reis Hasan Saka (Trabzon), Cemal Tunca (Antalya). Aza: Ali Kılıç (Gaziantep) Abdülhalik Fırat (Erzincan), Aziz Akyürek (Erzurum), general Şükrü Gökberk (İstanbul), Hamdi Yalman (Ordu), General İhsan Sökmen (Giresun), Rasih Kaplan (Antalya), Rasim Başara (Sivas), Damar Arıkoğlu (Seyhan).

Kraliçe Mari hasta

Londra 31 (A.A.) — Kral sekizinci Eduardın valdesi kraliçe Mary, soğuk algınlığından rahatsızdır. Kendisi yatakta yatmak mecburiyetindedir.

Otobüs kazaları

Meclise bir sual takriri veriliyor

Ankara 31 — Eskişehir civarındaki otobüs kazası münasebetile Denizli saylavı Mazhar Müfid meclise bir takrir verecektir. Takrirde sık sık vuku bulan bu gibi kazaların önünü almak için ne gibi tedbirler düşünüldüğü sorulacaktır.

Birçok otobüslerin bozuk olduğu, yahud istiap haddinden fazla yolcu aldığı anlaşılmaktadır. Bunun önüne geçmek lâzım geldiği umumen tasdik edilmektedir.

Muallim kadrosu

Ecnebî ve akalliyet ilk mekteblerinden sekiz muallim açıkta bırakıldı

Ankara 31 (Telefon) — Ecnebi ve ekalliyet mektepleri kadroları tamamlanmıştır. Müfettişlerin raporları üzerine derslere devam etmedikleri görülen sekiz muallim açıkta bırakılmıştır.

Bu sene kadrolarda esaslı değişiklik yoktur. Yalnız müteaddit mekteplerde dersleri olan hocaların dersleri bir mektepte toplanmıştır. Bilhassa muallim mektebi mezunları resmî mekteplerde olduğu gibi daimî olarak mekteplerde bulunacaklar, çocukların terbiyeleri ve mektep hayatı ile çok yakından alâkadar olacaklardır.

Ecnebi ve ekalliyet mekteplerinin orta kısım kadroları da hazırlanmıştır.

Çanakkalede ölen Alman askerleri

Harbi umumide Çanakkalede ölen Alman askerleri kemiklerinin Tarabyadaki Alman mezarlığına gömülmesi kararlaştırılmıştı.

Bu maksatla Çanakkaleye giden Ugur vapuru bugün Alman harp ölülerinin kemiklerini limanımıza getirecektir.

Kemikler bugün vapurdan çıkarılacak ve Alman Emden kruvazörünün limanımıza muvasalatından sonra tayin edilecek bir günde merasimle Tarabyadaki Alman mezarlığına gömülecektir.

Mektep gemisi ittihaz edilen yeni Emden kruvazörü yarın limanımıza gelecektir.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid etrafındaki çember gevşedi

Hükûmetçiler asileri 15 kilometre kadar püskürttüklerini iddia ediyorlar, Madrid gene bombardıman edildi

Londra 31 — Röyterin istihbaratına göre asi tayyarelerin Madrid şehrine attıkları bombalardan 41 kişi ölmüş, 130 kişi de yaralanmıştır.

MADRİD ETRAFINDA MUHAREBELER

La Corogne 31 (A.A.) — Cumhuriyetçiler, dün Madridin şimali şarkisindeki taarruzlarını yenilemişlerse de bütün bu taarruzlar tardedilmiştir. Madridin şimali şarkisinde kâin Guadalajara mıntakasında nasyonalisterin ileri hareketi devam etmektedir. Nasyonalistler, Sierra Dela Abuelayı işgal etmişlerdir. Hükûmetçilerin üç tayyaresi cenup cephesinde yere düşürülmüştür.

Nasyonalistler Madrid istasyonu ile payıtahtın yakınında kâin Getafe tayyare karargâhını ve Escorialin civarını bombardıman etmişlerdir.

ASİLER NE DİYORLAR?

Salamanque 31 (A.A.) — İhtilâlciler tarafından tebliğ edilmiştir:

Oviedo etrafındaki tathir harekâtı muvaffakıyetle icra edilmiştir. Nasyonalist kuvvetler, Soviedo kasabasını işgal ve hükûmetçilerin bütün taarruzlarını tardetmişlerdir. Madridin cenup cephesinde icra edilen harekât Cueva Valiente kasabasının işgali ile neticelenmiş ve düşman, kasabayı terke mecbur olmuştur. Soria mıntakasında nasyonalist kuvvetleri, 3 kilometre ilerlemiştir.

MADRİDİN ETRAFINDAKİ ÇEMBER

Madrid 31 (A.A.) — Hükûmet kuvvetlerinin sağ cenahı, altı kilometre ve sol cenahı da 15 kilometre ilerlemiştir. Bu ilerleme perşembe günü Madridin cenubunda icra edilmiş olan büyük taarruz sayesinde elde edilmiştir. Cuma günü, hükûmet kuvvetleri elde etmiş oldukları mevzileri tahkim etmişlerdir.

Bu kuvvetler, Torrejon de Valasconun ihata hareketini ikmal etmişlerdir. Buradaki asiler, kilisenin çan kulesine çıkmışlardır. Madrid - Aranjuez demiryolunda zırhlı trenlerin serbestçe sefer etmeleri temin edilmiştir.

Cumhuriyetçiler, şimdi bütün gayretlerini sabahtan beri top ateşine tutmuş oldukları Naval Carneroya tevcih etmişlerdir.

Başveklilimiz diyor ki

"Cumhuriyet zabıtasına emniyet ve itimadımız tamdır"

Ankara 31 (Telefon) — Dahiliye vekili ve Cumhuriyet Halk partisi genel sekreteri B. Şükrü Kaya, Cumhuriyet bayramında yapılan büyük resmi geçide iştirâk etmek için buraya gelen polisler şerefine bugün Karpiçte bir ziyafet vermiştir. Ziyafette adliye, maliye, iktisat ve maarif vekilleri ile mebuslar, kumandanlar, emniyet umum müdürü, dahiliye vekâleti erkânı, Ankara zabıta âmirleri hazır bulunmuşlardır.

Başvekil İsmet İnönü saat 18 de Meclis reisi B. Abdülhalik Renda ile ziyafete şeref vermiş ve zabıta âmirlerine hitaben şu nutku söylemiştir:

— Türk polisini saygı ile selâmlarım. Resmi geçitte gösterdiğiniz muvaffakıyeti ecnebiler bile takdirle karşıladı. Cuhmuriyet polisinin her gün daha ziyade tekâmül ettiğini görmekteyim. Cumhuriyet zabıtasına emniyet ve itimadımız tamdır. Teşkilâtınızı elimizden geldiği kadar koruyor ve himaye ediyoruz, size imkân nisbetinde bakıyoruz. Daha iyi bakacağız. Çok iyi bir mesleğiniz vardır. Severek çalışabilirsiniz, sizin artmanızı istiyoruz. Severek ve istiyerek çalıştığınız muhakkaktır. Türk polisi daima iyi şöhretli oldu, bu şöhteri muhafaza edecektir. İyi bir polise malik olmak medenî bir memleketin iftihar vesilesidir. Sizi sevdiğimize itimad ediniz, arkadaşlar...

Başvekilin nutkunun sonunda polisler:

— Varol...

Diye bağırdılar. Polisler bu akşam Ankaradan İstanbula hareket etmişlerdir.

Mülkiyenin nakli

Talebeler perşembe günü hususî trenle Ankaraya gidecekler

Ankara 31 (Telefon) — Mülike mektebinin İstanbuldan Ankaraya nakli programı hazırlanmıştır.

Mülkiye talebeleri 5 teşrinisani perşembe günü saat 11 buçukta hususî bir trenle İstanbuldan Ankaraya hareket edeceklerdir. Talebeler İstanbulda eski mülkiyeliler tarafından uğurlanacak, burada da gene eski mülkiyeliler tarafından karşılanacaklardır.

Mülkiye mektebinin tedrisata başlıyacağı tarih henüz tesbit edilmemiştir. Teşrinisaninin 9 unda profesörler meclisi toplanacak ve bu hususta bir karar vereceklerdir.

Atatürk

Cumhuriyet bayramı tebriklerine teşekkür ediyor

Ankara 31 (A.A.) — Riyaseti cumhur umumi kâtipliğinden:

Cumhuriyetin yıldönümü münasebetile her taraftan gelen ve ulusun bu en büyük bayramında vatandaşların yüksek duygu ve heyecanlarına tercüman olan yazılardan Atatürk mütehassis olmuşlar ve teşekkürlerile tebriklerinin iletilmesine Anadolu ajansını tavzif buyurmuşlardır.

20 milyon Türk Atatürkün arkasından yürüyor

Türk ordusu yalnız Türkiye için değil, müttefikleri için de hayatını fedaya hazırdır

Belğrad 31 — Vreme gazetesinin Ankarada bulunan muhabiri Cumhuriyet bayramı yıldönümünün fevkalâde tezahüratla kutlandığını ve bu vesile ile Türk - Yugoslavya dostluğunun da tesid edildiğini kaydederek, Halkevinde M. Stoyadinoviç şerefine verilen balodan sonra, Türkiye Cumhurreisi Atatürkle beraber Yugoslavya Başvekilinin Ankaradaki Orduevini ziyaretinden bahsederek diyor ki:

«Türkiye Cumhurreisi Atatürk, aziz misafiri M. Stoyadinoviçe demiştir ki:

«— 20 milyon Türk benim arkamdan yürümektedir. 20 milyon Türke «Arkamdan suya atıl!» dersem atılırlar.»

Orduevinde bulunan zabitler Atatürkün bu sözlerine hep bir ağızdan:

«— Emret Atatürk» cevabını vermek suretile Büyük Şefin emirlerine daima amade olduklarını göstermişlerdir.

Bundan sonra bir Türk zabiti söz alarak kısa bir nutuk söylemiş ve Türk ordusunun yalnız Türkiye için değil, Türkiyenin müttefikleri için de hayatını fedaya hazır olduğunu söylemiştir.

Bu sözlerden fevkalâde mütehassis olan M. Stoyadinoviç teşekkürle mukabele etmiştir.

Büyük bir arap devleti

Iraktaki yeni kabine bunun için çalışacakmış

Londra 31 — Irak kralı meclisi feshetmiştir. İsyanın başında bulunan Bekir Sıdkı diktatör vaziyetindedir. Bekir Sıdkı ve Yenibaşvekil Hikmet Süleyman İngiliz dostu değillerdir. İngiltere ile aktedilmiş muahedeye muhaliftirler. Bunlar bütün Arapları bir araya toplayarak bir Arap devleti kurmak istiyorlar

Gazeteciler için talimatname

Son hadise üzerine dahiliye vekâletince bir talimatname yapılacak

Ankara 31 (Telefon) — Gazetemiz foto muhabiri Faiğin İstanbul valisi tarafından verilen bir emirle vazifesinden menedilmesi hadisesi bugün dahiliye vekâletine aksetmiş, İstanbul basın kurumu reisi B. Hakkı Tarık Us bizzat dahiliye vekili ve alâkadar makamlar nezdinde temaslarda bulunmuştur.

Dahiliye vekâletince hadise, elinde resmî vesika bulunan gazetecilerin resmî daireler ve zabıta memurları nezdinde görmeleri lâzım gelen muamele tarzına dair talimatnamenin lüzumunu tebarüz ettiren bir vesile addedilmektedir.

Vekâlet bu talimatnamenın esaslarını hazırlamağa başlıyacaktır.

General Eydeman Kayseriden Ankaraya döndü

Ankara 31 (Telefon) — Sovyet Rusya Assooviyakim kurumu başkanı general Eydeman dün Kayseride fabrikaları gezdikten sonra 10,30 trenile Kayseriden Kırıkkaleye geçmiş ve Kırıkkaleden bugün saat 9,10 da Ankaraya dönmüştür. General Eydeman, Kayseri ve Kırıkkalede merasimle karşılanmış ve uğurlanmıştır.

İzciler geliyor

Ankara 31 (Telefon) — Cumhuriyet bayramı münasebetile buraya gelen ve büyük resmi geçide iştirâk eden izcilerden bir kısmı bu akşamki trenle İstanbula hareket etmişlerdir.

İlk ve orta tedrisat muallimleri

Ankara 31 — İlk ve orta tedrisat muallimlerinin terfii hakkında meclise bir lâyiha verilmiştir. Lâyihaya göre terfide esas kıdemlerile beraber vazifelerinde muvaffakıyetleridir.

Bayan Eribe

Kahraman Türk kızı için merasim yapılacak

Cumhuriyet bayramı sabahı Ankarada paraşütle atlama talimi yaparken heyecana kapılıp paraşütünü geç açmasından dolayı talebeden bayan Eribe'nin şehid olduğunu yazmıştık. Bayan Eribe bu sene Kadıköy kız orta mektebinden çıkmıştı. Küçük yaşta yetim kalmış ve amcası tayyareci Vecihi tarafından yetiştirilmişti.

Geçen sene tayyareci Vecihinin Kalamış koyundaki tayyare mektebinde uçma talimleri yapmış, Türkkuşu teşekkül edince hemen yazılmıştı. Vatan uğrunda hayatını feda eden bu kahraman Türk kızının hatırasını yad için evvelce okuduğu Kadıköy kız orta mektebinde merasim yapılacaktır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Çiçekçiler cemiyeti

İstanbul çiçekçiler cemiyetinin faaliyetini arttırmağa karar verdiğini haber alıyoruz. Bundan çok memnunuz. Çünkü çiçekçiler cemiyeti namını taşıyan bir teşekkülün uhdesine bir çok vazifeler düşmektedir. Onun için, faaliyetini ne kadar arttırsa o kadar yeri vardır.

Çiçekciler cemiyetinin salâhiyeti neden ibaret olduğunu, elinden neler gelebileceğini bilmediğimiz için, bahsedeceğimiz dilekler arasında ihtimal ki onun yapamıyacağı şeyler de bulunabilir. Fakat biz umumiyetle çiçekçiliği kasdederek bunun bugünkü ihtiyaca uygun bir hale gelmesini istiyoruz ve ona göre fikir yürütüyoruz.

Bir kere, çiçekçilik cemiyeti çiçek pazarlarındaki esnafı emniyet edilebilir bir hale sokmalıdır. Yani çiçek pazarlarına giden bir çiçek meraklısı aldatılmıyacağına emin olmalıdır.

Bu aldatılmak iki türlü oluyor. Hem fiat hususunda, hem mal hususunda. Aldığınız, uzak yerden taşıyarak veya taşıtarak eve getirdiğiniz bir çiçek saksısı eve geldikten bir kaç gün sonra bozuluyor. Çünkü vakitsiz topraktan çıkarılarak saksıya dikilmiş ve sizin bilgisizliğinizden istifade edilerek size satılmıştır.

Çiçek pazarından satın alınan soğanların ne çiçek açacağına emin olamazsınız. Lâle, sümbül gibi soğanların cinsini tanısanız da bazı bilmediğiniz soğanlar da vardır ki onları size ısrar ile, bin türlü medihlerle satarlar. Bunların hiç değersiz şeyler olduğunu siz bir sene sonra anlarsınız. O zaman, gidiniz, çiçekçiyi bulunuz da derd anlatınız. Cinsleri belli olan soğanların da ne türlü çiçek açacakları ancak mevsimi gelince belli olacaktır.

Bu misalleri zikretmemiz çiçekçiliğin bir emniyet meselesi olduğunu hatırlatmak içindir. Bugün müşteri gözü kapalı çiçek alıyor. Böyle olunca, behemehal çiçekçilere itimad lâzımdır ki alış veriş inkişaf edebilsin.

Çiçekçiler cemiyeti bu hususta bir disiplin tesis edebilir mi? Satıcıları kontrol altında bulundurur ve aldığımız malın tam söylenen cinse tekabül ettiğine dair bize taminat verebilir mi? Bunu yaparsa hem halka hem çiçekçi esnafına hizmet etmiş olur.

Sonra, fiat ve pazarlık meselesi. Çiçek fiatleri de gayet pahalıdır, hem insanı aldatıcı bir şekildedir. Bir lira istedikleri bir şeyi esnaftan otuz kırk kuruşa alabiliyorsunuz. Fakat gene içinizde aldanmış olmak hissi vardır. Çünkü emniyet edemiyorsunuz. Çiçekçiler cemiyeti çiçek pazarlarında maktu fiat usulünü tesis edebilir mi?

Ondan ilk iş olarak bu himmetleri bekleriz. Bunu temin ettikten sonra başka isteklerimizi de anlatırız.

Akşamcı

Tramvaydan kaçmak isterken

Enver adında biri dün akşam üzeri Beyoğlunda Hâlâskârgazi caddesinde otobüs beklerken karşıdan bir tramvayın geldiğini görmüştür. Enver tramvayın önünden kaçmak isterken muvazenesini kaybederek düşmüştür. Bu düşmede Enverin kafası elektrik direğine çarparak ağır surette yaralanmıştır.

Yaralı hastaneye kaldırılmış, kazada kimsenin alâkası olmadığı anlaşılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Sırt hamallığı

Ancak iki ay sonra lağvedilecek

Dahiliye vekâletinin sırt hamallığını 1 teşrinisaniden itibaren kaldırmağa karar verdiği geçenlerde yazılmıştı.

Bu karar yalnız Ankara için değil, İstanbul için de verilmişti. Ancak İstanbulda bu kararın tatbikine henüz başlanmamıştır. İstanbulda dört bine yakın hamalın mevcut olması vaziyeti güçleştirmiştir.

Çünkü gümrüklerde ve hâlde çalışan hamallar arkalıklarını bıraktıktan sonra el arabası gibi vesait kullanmağa mecbur olacaklarından bu vesait tamamile tedarik edilmeden sırt hamallığının lâğvine imkân görülememektedir. Maamafih şimdiden alâkadar müesseseler sırt hamallığının lâğvi için hazırlıklara başlamışlardır. İstanbulun hususî vaziyeti itibarile sırt hamallığı iki ay içinde tamamile ortadan kalkacaktır.

Kamyon altında kaldı

Mümtaz adında biri dün Marpuççularda Rızapaşa yokuşundan geçerken karşıdan gelen bir kamyon çarpmıştır. Mümtaz kamyonun altında kalarak ağır yaralanmıştır.

Kazayi müteakip şoför kaçmıştır. Zabıta yaralı Mümtazı hastaneye kaldırarak şoför hakkında tahkikata girişmiştir.

Zorlu âşık

Eski metresi Haseneyi fena halde dövdü ve yaraladı

Kasımpaşada oturan İsmail ile Hasene adında bir kadın uzun müddet beraber yaşamışlar, geçenlerde geçimsizlik yüzünden kavga edip ayrılmışlardır. Bu ayrılmadan müteessir olan İsmail tekrar barışmak için bir kaç defa Haseneye haber göndermişse de kadın kabul etmemiştir.

Bundan büsbütün hiddetlenen İsmail işi zorbalıkla halletmeğe karar vererek kadını takibe başlamıştır. Dün Meşrutiyet caddesinden geçerken İsmail önüne çıkmış ve kadınla kavga etmeğe başlamıştır. Yumruk ve tekme ile kadını dövdükten sonra da hiddetini yenemiyen İsmail bir aralık kadının gırtlağına sarılmış ve bütün kuvvetile iterek kafasını yol kenarındaki duvar taşlarına çarpmak suretile müteaddid yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Kadının bağırmasını duyan polisler yetişerek İsmaili yakalamışlardır. Hasene kanlar içinde hastaneye kaldırılmıştır.

Zorla güzellik olur mu?

Yusuf adında biri Galatada Sabahat adında bir kadınla beraber yaşamak istemiş, kadın bu teklifi kabul etmeyince Yusuf fena halde hiddetlenmiştir. Dün akşam Sabahat sokaktan geçerken Yusuf önüne çıkarak bıçakla Sabahati ağır surette yaralamıştır. Vakaya zabıta el koymuş, yaralı Sabahat hastaneye kaldırılmıştır. Yusuf yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Sinek belâsının yegâne suçlusu: Foto Faik!

Vali ve belediye reisi bay Muhiddin Üstündağ, dün de, Yugoslavya Başvekilinin İstanbula gelmesi münasebetile gazetemize resim çıkarmak için Haydarpaşaya giden fotografçımız Faiki polis marifetile istasyondan dışarı çıkartmış, ve bu sefer «Bu gibi yerlere bir daha gelmemesi» kendisine sıkısıkıya tenbih olunmuştur.

Foto Faik bir sinek resmi çıkardığından dolayı bay vali kendisine fena halde kızmış. Bu mesele hakkında burada diyebileceklerimizi iki defadır yazdık. Bu, üçüncü oluyor. Artık bu münasebetle bir diyeceğimiz kalmadı. Bay valinin bir küçücük foto muhabirinin şahsı hakkındaki bu ısrarından anlaşılıyor ki bu işte hakkı var: Şişliyi karabulut gibi saran o büyük sinek belâsının tek büyük suçlusu, o küçücük, çelimsiz cüssesile bizim zavallı foto Faik imiş. Çünkü akıllara hayret veren bu meselede ondan başka kimse ceza görmedi.

Hem de ne ceza!... Tam bir valiye yakışır şekilde...

Şark demiryolları

Iki murahhas talimat almak için Parise gittiler

Şark demiryolları kumpanyasının hükûmetçe satın alınması müzekerelerinde bulunan murahhasların bir kısmı Ankaradan şehrimize gelmişlerdi. Bu murahhaslardan da ikisi şirketin umumî merkezile temaslarda bulunmak için Parise gitmişlerdir.

Ankaradaki müzakerelerde esas itibarile tam bir anlaşma hasıl olmuştur. Ancak murahhaslar para noktasında katî tekliflerini merkezi umumî ile yapacakları temaslardan sonra bildireceklerdir. Bunun için Parise giden murahhasların en kısa zamanda şehrimize döneceği ve buradakilerle birlikte görüşmelere katî bir netice vermek için Ankaraya gideceklleri haber alınmıştır.

Tramvay amelesi

Kendilerinden kesilen cezalardan gene şikâyet ettiler

Tramvay şirketi amelesi, kendilerinden kumpayanın kestiği cezalar hakkında şimdiye kadar nafia vekâletine, vilâyete ve belediyeye şikâyette bulunmuşlardı.

Amele, bu cezaların alelâde vesile ve sebeplerle kesildiğinden ve ay nihayetinde ellerine pek az para geçtiğinden bahsediyorlar. Ameleler şimdi de maliye vekâletine müracaat etmişler, meselâ ayda kırk lira para alması lâzım gelen bir tramvay işçisinin kesilen cezalar yüzünden eline ancak yirmi beş lira para geçtiğinden bahsetmişler, bu suretle devlet hazinesinin de vergi hususunda zarar gördüğünü iddia etmişlerdir.

Feci bir kaza

Iki otomobil çarpıştı 4 kişi yaralandı

Dün gece Arnavutköyünde feci bir otomobil kazası olmuştur. Hafız Yaşarla hanende Nebilenin ve diğer iki kişinin bulundukları 1441 numaralı hususî otomobil dün gece sabaha karşı saat dört sıralarında Bebekten İstanbula hareket etmiştir. Otomobil Arnavutköyünü geçtikten sonra Defterdar burnundaki bir köşeyi dönerken yolun kenarında Emin adında birine aid 833 numaralı diğer bir hususî otomobilin arka tarafına çarpmıştır. Hızlı çarpma neticesinde duran otomobilin arka tarafı ezildiği gibi çarpan otomobilin de ön tarafı ezilmiştir.

1441 numaralı otomobil bundan sonra da hızla elli metre kadar daha ileriye gitmiş ve bu defa da orada 17 numaralı evin duvarına çarpmıştır. İkinci çarpmada otomobilin ön tarafı büsbütün parçalanmış ve içinde bulunan dört kişi yaralanmışlardır. Yaralılar derhal Beyoğlu hastanesine kaldırılmışlardır.

Kazazdelerin ikisinin başlarından ve vücutlerinin muhtelif yerlerinden aldıkları yaralar ağırdır.

Ecnebi mektepler

Muallim kadroları vekâletten gönderildi

Ekalliyet ve ecnebi mekteblerine aid muallim kadrosu dün maarif müdürlüğü tarafından alâkadar mekteblere bildirilmiştir. Yeni kadroda bazı yenilikler vardır: Ezcümle muhtelif mekteblerde dersleri olan Türkçe muallimlerin dersleri bir mektebde teksif edilmiş ve kadrolar ona göre hazırlanmıştır.

Bundan başka ecnebi mekteblerdeki muallimlerle muallim vekilleri arasında bulunan muallim mektebi mezunları ile 1341 tarihli ve 842 numaralı kanunla vaktile muallimlik hakkını ihraz edenlerin dersleri âzamî mıktara çıkarılmıştır.

Üniversite ve diğer yüksek mektebler talebesinden olupta bu mekteblere devam edenlerin hususî vaziyetleri göz önüne alınmış ve bunların tahsilden mahrum kalmamaları için ders saatleri ona göre tanzim edilmiştir.

İstida ile naklini veyahud becayişini istiyen muallimler arasında mazeretleri kabul edilenlerin de istekleri kabul edilmiştir. Ecnebi ve ekalliyet mekteblerinin orta kısımlarına aid kadroda bir değişiklik yoktur. Yeni kadro bugünden itibaren tatbik edilecektir.

Sanayicilerin muamele vegirsi

Muamele vergisinde tadilât isteyen sanayicilerin dilekleri etrafında uzun zamandan beri hazırlanması beklenen rapor tabedilmek üzere matbaaya verilmiştir. Yeni teşkil olunan ticaret odası sanayi şubesi tarafından hazırlanan bu rapor yarın matbaadan alınacak ve bir kitap halinde iktisad vekâletine gönderilecektir.

Bir çırpıda

Tiyatroda fıstık

Şehir tiyatrosunda elime bir mecmua tutuşturdular. Tiyatro idaresi tarafından çıkarılan «Türk tiyatrosu» mecmuası..

Mecmuada «Perdeci» imzasile «tiyatroda» adlı bir yazı okudum. Bir kaç kere de gazetelerde mevzuu bahsolduğu gibi «Perdeci» imzası rejisör bay Ertuğrul Muhsinindir.

Perdeci yazısında diyor ki:

«Tesadüfen yanınıza piyes oynanırken fıstık, fındık yiyen bir adam düşerse kendisine nezaketle ihtar etmelidir. Tiyatroda perde açıkken böyle şeyler yememek lâzım geldiğini söylemelidir. Bundan dolayı, emin olun, o zat size teşekkür edecektir.»

Bunu okuyunca kendimi tutamadım. Güldüm. Değerli rejisörümüzün böyle ne güzel sanatkârane çocuklukları vardır...

Perdeciye uyup ta böyle yanınızda çıtır da çıtır fıstık, fındık yiyen adama:

— Yahu tiyatroda fıstık, fındık yenilmez... deseniz acaba karşısınızdaki size teşekkür mü eder?. Yoksa fıstık, fındık kâğıdını kafanıza mı yersiniz?.

Ben kendi hesabıma teşekkürden vazgeçtim. Böyle bir akıbete uğramıyayım kâfi...

Perde açıkken tiyatroda fıstık, fındık yiyecek tabiatte bir adam kendisine:

— Burada fındık yenilmez.. denirse teşekkürden evvel aklına yumruk, tekme filan gelse gerektir.

Nitekim ben bunu okurken tanıdığım artist arkadaşlardan biri sağımda oturan bir karı kocayı işaret etti. Sıhhatli, yanakları al al, iri iri mesud karı koca biribirlerine sokulmuşlar, ortalarına tiyatro mecmuasını koymuşlar, mecmuanın üstünde fıstık kâğıdı... Çıtır da çıtır fıstık yerken ihtimal ki rejisörün fıstık fındık bahsine dair makalesini okuyorlar... Siz geliniz de şimdi bu zata tiyatroda fıstık, fındık yenilmiyeceğini ihtar edin bakalım. Alimallah adam fıstık yerine sizi çiğ çiğ yer...

Tiyatroda fındık ancak bir yerde kullanılır... Sahne arkasında çinkodan toparlak bir kutu ve bunun içinde de bir kilo fındık vardır. piyeste yağmur yağması icab edince bu çinko kutu döndürülür, fındıklar yuvarlanır ve yağmur sesi çıkarır... Halbuki geçen gece «Bir kadının hayatı» piyesinin harikulâde nefis bir surette oynanan son sahnesinde Cahide veremden ölürken arkada çıtır da çıtır... Cahide öksürüyor.. arkada çıt fıstık.. Cahide son nefeste artık çat fındık..

Gayet iyi bilirim. Tiyatroda fıstık, fındık yemek Ertuğrul Muhsini çıldırtacak kadar hiddetlendiren bir şeydir. Ve yazısında satırlar arasında rejisörün bu mesele karşısında ne kadar küplere bindiği de hissediliyor. Yerden göğe kadar hakkı var... Ama bunun önüne nasıl geçmeli... asıl mesele burada...

H. F.

Türk - Yugoslav ticaret anlaşması

Yeni Türk - Yugoslav ticaret anlaşması teşrinisaninin beşinde meriyete geçecektir. Bu münasebetle, müddeti evvelce uzatılmış olan eski anlaşma hükümleri önümüzdeki çarşamba günü akşamına kadar carî olabilecektir.

Daimî fotograf müsabakamız

Amatörlere mahsus daimî fotoğraf müsabakamızın bu haftaki seçiminde (üçer) liralık kitab hediyemizi kazananlar: 1 - Ankara Ziraat bankası istatistik servisinde Raik, 2 - Ankara Yenişehir Bomonti arkası imalâtı harbiye evleri No. 4 Saime Ferhad, 3 - Samsun Ziraat bankasında Ahmed Kemal, 4 - Ankara Attilâ caddesi Gündüz sokağında No. 5 Oğuz Özdeş.

Fenerbahçe - Çankaya maçı

Iki takım sayı yapamadan berabere kaldılar

Ankara 31 (Spor muharririmizden) — Fenerbahçe - Çankaya maçı bugün üç binden fazla seyirci önünde oynandı. Seyirciler arasında vekiller, saylavlar yer almıştı.

Sahaya ilk olarak Fenerbahçe çıktı ve şiddetle alkışlandı. Bunu gene alkışlar arasında çıkan Çankaya takip etti.

Fenerbahçe mutad kadrosunu muhafaza ediyordu. Maçı Beşiktaş futbolcülerinden Nuri idare etti.

Oyuna Çankayalılar başladılar. İlk beş dakika iki tarafın karşılıklı akınlarile geçti. Fenerbahçe bir türlü hâkimiyeti tesis edemiyor ve Çankaya sağa sola vurarak Fenerbahçenin oyununu bozuyordu.

Fenerbahçe hücuma geçti Sağ açık Niyazi. çekingen ve bozuk oynuyor. Bununla beraber, sahanın küçük olması da bütün takımın iyi oynamasına mâni oluyor. Fener muavin hattı vasat bir oyunla hücumlara pek faydalı olamıyor.

Gene bir hücumda Niyazi, Çankayanın boş kalmış kalesine topu atamıyarak bir sayı fırsatı kaçırdı. Bunu Nacinin bir fırsat kaçırması takip etti.

Devre ortasında sakatlanan Yaşar çıkarak yerine Lebip girdi. Bu arada Çankayanın bir hücumunda Hüssam güzel ve yerinde bir çıkışla bir gole mâni oldu.

Fenerbahçenin mukabil hücumunda Ali Rızanın bir şütü direğe çarparak geri geldi. Biraz sonra Çankaya aleyhine verilen Fikretin çektiği frikiki Çankaya kalecisi çok güzel bir plonjonla kurtararak alkışlandı. Çankaya bir kaç kere oyuncu değiştirdi. İlk devre sayısız olarak bitti.

İkinci devre başlayınca Fenerbahçe üst üste hücumlar yapmağa başladı. Sağdan bir akında Niyaziyi ceza çizgisi içinde favulle durdurdular. Fakat hakem sıfıra sıfıra vaziyette iken bu penaltıyı vermedi.

Fenerbahçenin hâkimiyetinden kurtulan Çankaya hücuma geçti ve bu hücumlarda Fenerbahçeliler bir kaç tehlike atlattılar.

Kaleci Hüsameddin bugün fena oynamıyor ve kaleyi tehlikeli vaziyetlerden kurtarıyordu.

Fenerbahçenin bir hücumunda Naci sakatlanarak oyundan çıktı, Fikret soliçe, Küçük Orhan da sol açığa geçtiler.

Sarı lâcivertliler umumiyetle hâkim oynamakla beraber bir türlü gol çıkaramadılar. Sahanın küçük olması, bu yüzden açıkların işlememesi Çankayanın işini kolaylaştırdı. Bununla beraber Çankayalılar çok canlı ve biraz sert oynadılar ve muvaffak oldular.

Maç sayısız olarak berabere bitti. Hakemin sık sık oyunu durdurması maçın zevksiz olmasına yardım etti.

Fenerbahçe ikinci maçını yarın (bugün) Ankaragücü ile yaparak akşama İstanbula hareket edecektir.

M. Kemal

BORSA

İstanbul 31 Teşrinievvel 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	99,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	81,—
İstikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	23,95,—	Bankası	90,50
» II	21,65,—	Anadolu hisse	25,40
» III	22,05,—	Telefon	6,50
Mümessil I	46,10	Terkos	11,75
» II	42,80	Çimento	13,75
» III	—	İttihat değir.	10,25
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,09,43	Prağ	22,45,85
Londra	615,—	Berlin	1,97,64
Nev York	79,10,—	Madrit	7,37,40
Milâno	15,09,06	Belgrad	34,71,50
Atina	89,26,82	Zloti	4,23,75
Cenevre	3,45,90	Pengo	4,30,90
Brüksel	4,71,90	Bükreş	108,61,75
Amsterdam	1,47,25	Moskova	17,44,18
Sofya	65,04,—		

Yugoslav başvekili

(Baştarafı birinci sahifede)

ayrı ellerini sıkmış, askerî bando Yugoslav millî marşını çalmıştır. Bunu istiklâl marşı takip etmiş ve muhterem misafirimiz istasyondan geçerken bir müfreze asker resmi selâmı ifa etmiştir.

M. Stoyadinoviç ve refikaları garda bekliyen Yugoslavyalıların da ellerini sıktıktan sonra istasyondan çıkmışlar ve Haydarpaşa rıhtımında hazır bulundurulan Sakarya motörüne râkiben İstanbul tarafına geçmişlerdir.

Buradan otomobillerle Perapalas oteline gidilmiş ve misafirimiz saat dört buçuğa kadar otelde istirahat etmiştir.

Saat dörtten sonra gene otomobillerle şehirde gezintiler yapılmış ve dost memleket başvekilile refikası ve maiyeti erkânı Topkapı, Ayasofya müzelerini, Sultanahmed camiini, Kapalı çarşıyı gezmişlerdir.

Misafirimiz bundan sonra Şehir Tiyatrosu operet temsillerine gitmişlerdir. Misafirlerimiz tiyatroya girdikleri vakit tiyatro halkının çok coşkun ve samimî tezahüratı ile karşılaşmışlardır. Türk tiyatrosunun bu kadar az bir zamanda tekâmülü misafirimizin takdirini mucib olmuş ve hayranlıklarının Şehir Tiyatrosuna iblâğını bilhassa rica etmiştir. Tiyatrodan sonra ekselâns refikaları ve maiyetleri ile Park otelinde Belgrad elçimiz Haydar Aktay tarafından verilen hususî yemekte bulunmuşlardır.

M. Stoyadinoviç ve refikası iki gün daha şehrimizde kalacaklar, görülmiye değer yerleri gezeceklerdir.

Muhterem misafirimizin, yarın akşam semplon ekspresile Belgrada hareket etmesi muhtemeldir.

BELGRAD GAZETELERİNİN HARARETLİ MAKALELERİ

Belgrad 31 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor:

Sabah gazeteleri gibi akşam gazeteleri de baş sayfalarını ve diğer sayfalarının mühim bir kısmını Dr. Stoyadinoviçin Ankara seyahatine ve Türk - Yugoslav dostluğunun ve ittifakının muazzam tezahürlerine hasretmektedirler.

Pravda gazetesi, Ankara muhabirinden alıp neşrettiği bir yazıda ezcümle diyor ki:

«Türkiye ile Yugoslavyanın, menfaatleri arasındaki iştirâk sulhün teşkilâtlandırılmasına mühim surette yardım etmektedir. Bu mesele üzerinde doktor Stoyadinoviç ile bütün Türk zimamdarları arasında tam bir mütabakat mevcut bulunmaktadır.

Yugoslavya başbakanı, bu ziyaret münasebetile, Türkiyede her sahada vücuda gelmiş olan büyük terakkileri müşahade etmek fırsatını bulmuştur. Mutlak bir intizam içinde önümüzden geçen Türk ordusu bütün sulh dostları üzerinde memnuniyet verici ve tatmin edici bir intiba uyandırmıştır. Bu karışık zamanlarda, kıymetli Türk ordusu Balkanlardaki kardeşleri ile birlikte, her türlü mütecavize karşı müdafaaya tahsis edilmiş bulunmaktadır.»

Pravda gazetesi ayrıca Atatürkün beyanatını tam olarak neşretmekte, doktor Stooyadinoviçin Ankarada geçirdiği günlerin tafsilâtını vermekte ve Türk gazetelerinin neşriyatını da bildirmektedir.

Samupravda gazetesi ise diyor ki:

«Türk gazetelerinde doktor Stoyadinoviçin ziyareti kadar hararetli bir hüsnü kabule mazhar olan ziyaret az görülmüştür. Filhakika doktor Stoyadinoviçin bu ziyareti dünya sulhü bakımından ve hassaten Balkanların sulhü bakımından çok büyük bir ehemmiyeti haiz bulunmaktadır. Doktor Stoyadinoviçin siyasî temasları ile, Türk arkadaşları ile birlikte, şimdiye kadar Balkan antantı çerçevesi içine girmemiş olan devletin bu antanta girmesini kolaylaştırmak için çalışacağı da bedihidir.»

Paris sefaretinde Cumhuriyet bayramı

Parlak bir surette tesid edildi

Paris 31 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Türk kolonisi, Cumhuriyet bayramını elçilikte candan kutladı. Bayan ve bay Davaz öğleden sonra Fransız ve dost devletler mümessilleri ile Türk tebaa ve talebesinin tebrikâtını kabul ettikten sonra akşam parlak bir süvare verdiler. Millî danslar yapıldı, heyecanlı nutuklar verildi.

B. Davaz nutkunda cumhuriyetin iktisadî, askerî, siyasî parlak muvaffakıyetlerini sayarak Atatürke, şefleре bağlılık, yurdun sevincine ortaklığımızı söyledi. Atatürkün emanetine lâyik olmağa gençlerin çalışmasını diledi. Çok alkışlandı.

Talebe cemiyeti başkanı B. Mazhar, talebeden B. Esen, heyecanlı cevaplarında gençliğin cumhuriyete, inkılâba karşı bağlarını, kendine düşeni yalnız müdrik değil, ağır mübarek emaneti baş üstünde taşımağa hazır olduklarını söylediler.

Eğlence sabaha kadar devam etti.

Fransız komünist fırkasının talebi

Ispanya hükûmetine yardım edilmesini istiyorlar

Paris 31 (A.A.) — Komünist fırkası, sosyalist fırkasına bir mektup göndererek her iki fırkanın müştereken M. Leon Bluma müracaat ederek İspanya aleyhindeki ablokanın kaldırılması hakkında diğer memleketler nezdinde teşebbüslerde bulunmasını ve halk kitlelerinin İspanyaya karşı tesanüdlerini daha müessir bir şekle sokmak için gayret sarfeylemesini ve asilere silâh ve mühimmat gönderilmesine mâni olmasını rica etmesi teklifinde bulunmuştur.

Eskişehirdeki maçı Altınordu kazandı

Eskişehir 31 (A.A.) — İki maç yapmak üzere şehrimize gelen Ankara Altınordu birinci takımı, ilk maçını bugün İdman yurdu ile yapmıştır. Baştan nihayete kadar heyecanla seyredilen bu maçı Altınordulular 4 - 1 kazanmışlardır.

Fransız otomobil fabrikalarında grev

Paris 31 — Pejo, Sitroen ve Reno otomobil fabrikaları ameleleri, bazı arkadaşlarına yol verilmesinden dolayı grev ilân eylemişlerdir.

Yugoslavya başvekilinin Ankara ziyareti ve neticeleri

(Baştarafı birinci sahifede)

Avrupadaki politika cereyanlarının, bugünkü karışık vaziyette bin bir istikamet almak manzarasını gösterdiği bu «istikrarsız siyaset» devrinde, Türkiye ile Yugoslavya arasında *«tam bir menfaat ve görüş birliği»* mevcud olduğunun teyid edilmesi cidden sevinçle kaydedilecek bir hadisedir. Sevinçle diyoruz, çünkü Balkanların bu iki kuvvetli devleti arasındaki bu yol birliği Avrupanın şarkı için en emin sulh desteğidir.

Resmî tebliğ, bundan başka, iki memleket arasında hem iktisadî, hem fikrî daha sıkı bir elbirliğinin temelleri atıldığını haber veriyor. Ticaret anlaşması, Üniversiteler arasında talebe mübadelesi, iki memleket profesörleri tarafından konferanslar tertibi, Türk ve Yugoslav dillerinin tedrisi bu yeni münasebet programının ilk tatbikatını teşkil ediyor.

Memleketler arasındaki siyasî münasebetlerin tam ve devamlı olması, milletler arasında kültür ve medeniyet tanışmalarına bağlı olduğu göz önünde tutulursa, bu sahalardaki çalışmaların Türkiye ve Yugoslavya arasındaki birliği ve beraberliği kuvvetlendirmeye yarıyacağı kendiliğinden anlaşılır.

Her halde, Yugoslavya başvekilinin Ankarayı ziyareti, Büyük Önderle ve devlet adamlarımızla temasları hem bugün için, hem de istikbalde iki memleket arasındaki dostluğa ve ittifaka büsbütün yeni ve mühim bir manâ verecek derecede semereli olmuştur. Bunun akislerini şimdiden Yugoslavya matbuatında görmekle de bahtiyarız. Bu vaziyet içinde, iki memleket ellerinden geldiği kadar sulhü korumaya, fakat ayni zamanda karmakarışık bir istikbalin melhuz ve gayri melhuz hadiselerini derin bir itimad, ve çalışmayı kolaylaştıran bir sükûn içinde karşılamaya hazırdırlar.

Necmeddin Sadak

Uzunçarşıda yangın

Uzunçarşıda han içinde Morduhayın dükkânından dün akşam yangın çıkmışsa da itfaiye yetişerek söndürmüştür. Zabıta yangının sebebini tahkik ediyor.

Fenerde Salmatomrukta Armananın evinden de yangın çıkmış, itfaiye ateşin büyümesine meydan vermeden söndürmüştür. Bu yangının odada bırakılan mangaldan çıktığı anlaşılmıştır.

Meclis açılıyor

(Baş tarafı birinci sahifede)

kanunu çıkarılacaktır. Bundan başka meclise sevkedilmek üzere yeniden mühim kanun lâyihaları hazırlanmaktadır.

KAMUTAY GURUPU BAŞVEKİLİMİZİN RİYASETİNDE TOPLANDI

Ankara 31 (A.A.) — C. H. P. Kamutay gurubu idare heyeti başkanlığından:

Cumhuriyet Halkpartisi gurubu, İsmet İnönünün başkanlığında saat 15 te toplanmıştır.

İsmet İnönü, yıl başı münasebetile Atatürkün resmî nutkunda Türkiyenin dahilî ve haricî bütün siyasetinin ifadesini bulurken, her meselede tatbik olunacak direktifleri de almış olacağımızı ve ondan evvel, umumî bir siyaset müzakeresine girişilmesini, arkadaşlarının kendisinden beklemiyeceklerini söylemiş ve şimdi Yugoslavya başvekilinin henüz resmen memleketimizi şereflendirmekte bulunduğunu hatırlatmıştır. Meclis gurubu, misafir başvekilin ve Yugoslavyanın lehine samimî ve çok dostane gösteriler yapmıştır.

İsmet İnönü, Yugoslav başvekili ile mülâkatına dair intibalarını hakiki bir memnuniyetle anlatıyordu. Mebuslar, iki memleket arasındaki, yekdiğerine sadıkane inanmak hislerinden büyük sevinç göstermişler ve kendi hislerinin Yugoslavyaya karşı hakikî bir sadakata müstenid olduğunu heyecan ile ifade etmişlerdir.

Bütün bu tezahürat, Balkan anlaşmasının salâbet ve ehemmiyetini gösteren yeni bir delildir.

Meclis gurubu, İsmet İnönünün beyanatını müttefikan ve hararetle takdir ve tasvib etmiştir. Bundan sonra meclisteki intihabat için parti namzetlerinin tayinine geçileceğini, İsmet İnönü hatılatarak, parti genbaşkurca kamutay reisliğine tekrar Abdülhalik Rendanın takdim edildiğini ve meclis reis vekilleri ile parti reis vekillerinin yerlerinde bırakılmalarını teklif etmeye karar verildiğini bildirmiş ve teklifler ittifakla ve alkışlarla kabul olunmuştur.

Bundan sonra Hasan Sakanın başkanlığında gurub müzakeresine devam edilmiş ve parti gurubu idare heyetine aşağıda isimleri yazılı üyeler seçilmişlerdir.

Partinin kamutay gurubu asbaşkanlıklarına:

Hasan Saka - Trabzon - Dr. Cemal Tunca - Antalya -.

İdare heyeti âzalıklarına:

Ali Kılıç - Gaziantep - Abdülhak Frat - Erzincan -, Aziz Akyürek - Erzurum - General Şükrü Gökberk - İstanbul - Hamdi Yalman - Ordu, General İhsan Sökmen - Giresun -, Rasih Kaplan - Antalya-, Rasim Başara - Sivas-, Damar Arıkoğlu - Seyhan-,

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

Fâre itlâfı ameliyatında kullanılmak üzere (25) ton çubuk kükürt açık eksiltme ile satın alınacaktır.

A — Tahmin bedeli kilosu (18) kuruştan (4500) liradır.

B — Kükürtün şartnamesi İstanbul limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 3 ikinci Teşrin 1936 salı günü saat 14 de Galatada Mustafa paşa sokağında mezkûr Merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

D — Eksiltme açık olarak yapılacaktır.

E — Muvakkat teminat parası (338) liradır.

F — Eksiltmeye girecek olanlar 1936 senesi Ticaret odası vesikası göstermeleri mecburidir.

G — Eksiltmeye girecek olanlar saat 14 e kadar muvakkat teminatlarını yatırıp makbuz almaları mecburidir. Aksi takdirde eksiltmeye giremezler. (2321)

DÜŞÜNCELER:

G E B E

«Gebe» sözünü vaktiyle ayıp ve münasebetsiz telâkki etmişler ki buna «hamile» demek lüzumunu duymuşlar. Çünkü dikkat ediyorum, eskiden arabça ve acemce isimleri kullanılan mefhumların, hareketlerin çoğu böyle ayıp yahut münasebetsiz telâkki edilen şeylerdir.

Oysa ki «Gebelik» mefhumu, «Gebe» sözü kadar büyük, insanı şaşırtacak kadar güzel söz ve mefhum az vardır.

Doğurmak, kâinatın en kudretli tezahürüdür.

Doğuran su, doğuran ateş, doğuran ağaç, doğuran toprak, doğuran insan!.

Gebe kadın ne muazzam bir varlıktır. İnsanın kendi kendini istihsâl etmesi kadar güzel şey bilmiyorum.

Bana öyle geliyor ki sokakta, insanlar arasında kayıtsız ve şartsız gururla gezmek hakkına yalnız gebe kadınlar sahiptir.

Gebe kadın...

Bütün bunları şöyle bir neticeye ulaşmak için yazabilirdim:

«Bu böyle olduğu halde İstanbul gibi koskocaman bir şehirde parasız, hattâ paralı, doğum yurtları, hastaneler, gebe kadınlara yardım müesseseleri çok azdır. İnanılmıyacak kadar azdır.

Umumiyetle bütün memlekette doğum teşkilâtı noksan bir haldedir...»

Fakat hayır, sözü buraya getirecek değildim. Söz buraya pek âlâ gelebilir amma ben bugün, üç günden beri tekrar canlanan, ışıklanan, ısınan tabiatin içinde «Gebe» mefhumunu hatırlarken, balığı, insanı, cemiyeti ile bütün kâinatın «gebeliklerini» düşünecek kadar şairane ve ukalâyım!

Orhan Selim

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YUGOSLAVYA MECLİS BİNASI

1908 de temeli atılan Yugoslavya meclisi binası bu sene bitti.

Tam yirmi sekiz senede yapılan bu binanın neden bu kadar sürdüğü merak edilir değil mi?

Bir kere Balkan harbi patladı, inşaat durdu. Derken büyük harp çıktı, inşaat durdu. Bütçe meselesinden inşaat yarıda kaldı. Derken biri: Bu binanın yerinde eskiden cami vardı (cami temeline başka bina kurmak uğursuzluktur dedi, inşaat durduruldu. 1929 da rejim değişti, inşaat durdu.

Nihayet bu sene, boş lâfa kulak asılmadı, bina tamamlandı, küşat resmi yapıldı.

İHTİYARIN FELSEFESİ

Fransanın en ihtiyar kadını bayan Bombaron 108 yaşına bastı. Bu münasebetle gazetecilere dedi ki:

— İnsan otuz yaşına kadar ümid besliyor; otuzdan altmışına kadar boşuna ümid beslediğni anlıyor. Altmışından itibaren başkası namına ümid besliyor, seksen yaşında, hayal ile ömür sürdüğünü anlıyor.

İnsanın en iyi çağı kaç yaştır biliyor musunuz! Doksan. İnsan o zaman yeni bir ümide kapılıyor: Yüz yaşaına kadar yaşmak ümidi...

GÜRÜLTÜ İLE MÜCADELE

Otomobillerin klakson çalmaları yasaktır!.. Hayır bizde değil, çünkü klakson çalmak yasak olduğu gibi, şoförü korna çalmağa mecbur eden yayalardan da ağır para cezası alınıyor.

Bunu yapan Hamburg belediyesidir. Belediye reisi gazetecilere şu beyanatta bulundu:

— Vaziyetten memnunuz. Bir kere yayalar çok daha dikkatli yürüyorlar, şoförler ihtiyatlı davranıyorlar ve gürültü kesildi!...

TRAMVAY RAYLARI

Pariste birçok tramvay hatları kaldırıldı, o yollarda otobüs işletiyorlar. Peki amma, raylar ne oluyor?

Bu rayların çoğu demircilere satılıyor, eritiliyor, muhtelif işlerde kullanılıyor. Birçokları da, on santimetre boyunda kesiliyor ve hatıra diye satılıyor. Yazı masası üstünde kâğıt presi işini görüyor.

Bu raylardan Berlin dükkânlarında da satılıyormuş. Hattâ rayların üstüne şöyle lâvhalar yapıştırmışlar: «Paris hatırası. Maden - Sakre - Kör hattından bir parça. Hakiki olduğu garantidir.»

Irak kabinesi nasıl düşürüldü

(Baştarafı birinci sahifede)

şahsî menfaatleri düşünmekte olduğu bildirilmekte idi. Beyannamelerde eyalet kumandanı general Bekir Sıtkının imzası vardı. General Bekir Sıtkı, bu beyannamede, ordunun kraldan Haşimî kabinesine yol vermesini ve yerine B. Hikmet Süleymanın başkanlığında bir kabinenin getirilmesini istediğini bildirmekte idi.

Beyannamelerin atılmasından bir kaç saat sonra, Irak askerî tayyareleri yeniden Bağdad üzerine gelmişler ve ihtar mahiyetinde bakanlıklar civarına dört bomba atmışlardır. Bombalar pek az hasar yapmışlardır. Yalnız bir kişi ağır surette ve 20 kişi de hafif surette yaralanmıştır. Yaralılar hastaneye kaldırılmışlardır.

Tayyarelerin bu ikinci uçuşlarından bir kaç saat sonra, Haşimî kabinesinin istifa ettiği ilân olunmuştur.

Yeni başbakan B. Hikmet Süleyman, halka hitaben bir beyanname neşrederek halkı sükûnete ve çalışmağa davet etmiştir.

Evvelce şehirde sükûnet hüküm sürmekle beraber dükkânlar kapalı idi. Dün Bağdadda tabiî hâl avdet etmiştir.

Yeni başbakan B. Süleyman da bittabi kolislerde çalışmış ise de hareketin asıl şefi B. Bekir Sıtkıdır.

Sanıldığına göre, eski başbakan, ordunun hoşnutsuzluğunu mucip olmuştur.

Yeni hükûmet Irak askerî unsurlarına daha az muhalefet edecek ve belki de Irakda bir nevi askerî diktatörlük teessüs edecektir. Bu hadisede, Avrupanın hemen hemen umumî surette silâhlanması keyfiyetinin de tesiri olsa gerektir.

Yeni hükûmet, büyük Britanya ile mevcut dostluk münasebetlerini idame ettirmek arzusunu izhar etmiştir.

Askerî mahiyetine rağmen yeni hükûmetin diğer memleketlere karşı hiç bir tecavüz niyeti beslemediği de zannolunmaktadır.

ESKİ VEKİLLER SÜRÜLDÜ

Londra 31 (A.A.) — Yeni Irak hükûmeti neşrettiği bir beyannamede eski başbakan Yasin paşa ile eski dış bakanı Nuri Assaid ve eski iç bakanı Raşid Alinin, genel emniyet adına sürüldüklerini bildirmiştir.

Bu üç eski bakanın Suriyeye gittikleri haber alınmıştır.

CAFER PAŞA ÖLDÜRÜLDÜ

Kudüs 31 — Harbiye bakanı Cafer paşa Elaskerî perşembe günü kurşunla öldürülmüştür.

İSYANA AŞİRETLERİN ASKERLİĞİ SEBEB OLDU

Londra 31 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

Bağdaddaki hükûmet darbesinin esasaını Irak askerî aşiretlerinin askere alınması meselesi etrafındaki noktai nazar ihtilâfı teşkil etmektedir.

Bir kaç zanamanden beri, Fıratın merkez mıntakasındaki Şia kabileleri isyan halindedir. Bunları tam surette itaat altına almak istiyen Sıtkı bey, ordunun takviye edilmesini talep etmekte ve bunun da ancak mecburî askerî hizmetin ikame edilmesi ile kabil olacağını bildirmekte idi. Diğer taraftan hükûmet ise daha mutedil bir hattı hareket tutmakta idi.

Sanıldığına göre, yeni hükûmetin ilk işi, bütün vatandaşlar için askerî hizmet mecburiyeti koymak olacaktır. Kabileler ise buna muhalif olduklarından yeni bazı isyanlar beklenebilir.

Ispanyadan alacaklarımız

Merkez bankasının yarın tediyata başlaması muhtemeldir

İspanyaya isyandan evvel gönderilen yumurta ve sair mallara aid paraların Merkez bankasınca ihracatçılara ödenmesi, tacirlerin isim ve alacaklarını muhtevi bir listenin hazırlanmasına kadar tehir edilmişti. Banka bu listeyi yarine kadar hazırlayacaktır. Paraların tediye şekilleri etrafında beklenen izahnamede Ankaradan geldiği için bankanın yarin öğleden sonra tediyata başlıyacağı muhakkak görünüyor.

YUMURTA FİATLERİ FİRLADI

Diğer taraftan yumurta piyasası da sağlam vaziyetini muhafaza etmektedir. Fiatler iki lira daha yükselmiş ve büyük sandık taze mallar 30 liraya kadar çıkmıştır.

İhracat kısa zamanlarda artmaktadır. Son bir iki gün zarfında Almanya, İtalya, Yunanistan ve Filistine yeniden yumurta ihraç edilmiştir.

Toptan fiatlerdeki yükseliş perakende fiatlere de tesir etmiş, yumurta fiati 20 para daha yükselmiştir. Bir çok yerlerde yumurtanın yüz paraya kadar satıldığı görülmektedir. Bundan on gün kadar evvel yumurtanın fiati 60 para idi.

Alacak yüzünden kavga

Galatada Nuri ve Hüseyin adlarında iki kişi alacak meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada Hüseyin, Nuriyi başından tehlikeli surette yaralamıştır. Zabıta Nuriyi hastaneye kaldırmış, Hüseyin yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

SİYASÎ İCMAL

Prag mülâkatı

Berlinde Alman ve İtalya dış bakanları Orta Avrupa işlerinde Küçük itilâf ile anlaşmak ve iş birliği yapmak hususunda esas itibarile mutabık kalmışlardı. Pragda Romanya kralı ile Çekoslovakya cumhur reisi arasında vukubulan mülâkat ve bu münasebetle Romanya ve Çekoslovakya dış bakanları arasında cereyan eden müzakereler dahi Küçük itilâfın Roma protokoluna dahil ve Macaristan, Avusturya ve İtalya ile ve ayni zamanda Almanya devleti ile dahi iş birliği yapmak hususunda mutabık kalmalarını intaç etmiş ve keyfiyet te neşrolunan resmî tebliğde ilân olunmuştur.

Pragda verilen kararlardan biri de Sovyetlerin Orta Avrupa işlerine karışmağa davet edilip edilmemesi meselesine aittir. Kral Karol Praga hareket etmezden bir gün evvel Romanya başvekili Belgrada gelip Sovyetlerin Orta Avrupa işlerine müdahaleye davet edilmemesi ve bu devlete karşı sıkı olarak ihtirazî bir politika takip edilmesine metbuu hükümdarın muvafakat eylediğini bildirmiştir. Yugoslavya dahi ötedenberi bu fikirde bulunduğundan Romanya ve Yugoslavya politikaları bu noktada mutabık kalmışlardı.

Prag mülâkatına dair gelen telgraflarda bildirildiği veçhile burada dahi Romanya, Çekoslovakyanın Sovyetler ile ittifakı ve dolayısile bu memleketin kızıl ordunun Orta Avrupaya girmesine bir geçit olmaması arzusunda bulunduğunu Çekoslovakyaya haber vermiştir. Romanya, Çekoslovakya - Sovyet ittifakının şümül dairesinin buna ait muahededeki kayıd ve şartlara münhasır kalmasını istediğini bildirmiş oluyor.

Peştede Macaristan ve Avusturya başvekilleri arasındaki mülâkat bu iki devletin her işte birlikte hareket etmeleri esası üzerinde anlaşmayı intaç etmiştir. Viyanada Roma protokoluna dahil devletlerin dış bakanlarının 11 teşrinievvelde toplanmaları kararlaştırılmıştır. Fakat İtalya dış bakanı Avusturya başvekili ile yeni dış bakanının Romaya yaptıkları ziyaretleri iade için iki gün evvel Viyanaya gelecektir. İhtimal o zamana kadar Küçük itilâfın Pragda kararlaştırdığı veçhile mezkûr protokola dahil devletler ile iş birliği yapmak için yapacağı teklifler vürud edeceğinden konferans başlamazdan evvel bunlar üzerinde görüşülecektir.

En çok yazı yazan türk muharriri

Ahmed Mithat efendi nasıl çalışırdı ? Ahmed Rasim ilk makalesini nasıl yazdı?

İstanbula üçüncü gelişimde (11 temmuz 1301) Tercümanı Hakikat ve Osmanlı gazeteleri heyeti tahririyesine dahil oldum. Ve bir taraftan da hukuk tahsiline başladım.

Tercümanı Hakikatın baş muharriri Ahmed Mithat efendi idi. Muavin olarak da yalnız Selânikli Tevfik efendi bulunuyordu. Siyasî baş makaleyi, roman tefrikasını Ahmed Mithat efendi yazardı. Haftada bir iki de tarihî makale yetiştirirdi. 1302 de riyaziye üzerine de makaleler neşrine başladı. Ahmed Rasim merhumun ilk matbuata yazı yazmasına bu riyaziye üzerine yazılmış olan makaleler sebep oldu. Rasim merhum o zaman Darüşşefaka talebesindendi. Bittabi güzel riyaziye öğreniyordu.

Mithat efendinin yazılarına tenkid yazdı. Tenkidnamesi Tercümana dercolundu ve Mithat efendi altına cevapname yazmakla beraber Rasim merhumu da matbaaya davet etti. Perşembe günü ikindiye doğru Darüşşefaka üniformalı bir efendi matbaanın birinci kat merdivenleri başına çıktı. Karşısına matbaa ve gazete müdürü Mehmed Cevdet beyin bir kitapçı dükkânı şeklinde olan idare odası ve peykesi çıktı. Rasim merhum kemali hicap ile elinde zarfını tuttuğu halde Mehmed Cevdet beye hitaben Mithat efendi hazretleri zatı âliniz misiniz? sualini irad etti. Henüz matbaaya gelmiş, ceketini çıkararak, çiviye asmış; uzun çam tahtası ve kirli yeşil çuhalı masası önüne oturmak için mintanının kollarını sıvamış olan efendi hazretleri (efendi Ahmed Mithat efendinin matbaada lâğabı idi) oturmaktan vaz geçti; idare memuru koyu sarı sakallı açık mavi gözlü, Cevdet beyin peykesine doğru seğirtti. Darüşşefakalı gencin elindeki zarfı alıp süratle açtı:

— Ha! Ahmed Rasim bey siz misiniz? Bu mektubunuzu da derceder ve altına da mütaleamı yazarım. Siz haftaya gene teşrif ediniz, diyerek yazı masasına döndü.

Yukarıda sözü geçen Mehmed Cevdet bey İkdam sahibi olan Ahmed Cevdet bey değildir. Ahmed Mithat efendinin südbiraderi ve gazetesinin, ve matbaasının idare memurudur. İkdam sahibi olan Ahmed Cevdet bey 1302 de mektebi hukuka bilimtihan dahil olarak sınıfının birincisi olmuş ve ondan sonra Tercümanı Hakikate intisap etmiştir. Mithat efendinin masası dirseğinde oturur, yazılarını Mithat efendinin gözü önünde yazardı.

***

Mithat efendinin matbaaya gelmediği zamnlar gazeteyi baştan başa Tevfik efendi yazardı. Hattâ efendi hazretlerinin roman tefrikasını bile Tevfik efendi devam ederdi. Çünkü Mithat efendi tefrikayı günbegün yazardı. Ne elde bir program ve ne de yazılmış hazır yazı vardı. Gelmiyeceği günler haber gönderir, «Tevfik efendi roman tefrikasını devam etsin» dedirtirdi. Şayanı hayrettir ki, Tevfik efendi roman tefrikasının hiç ekini belli etmiyerek devam eder, okuyanlar Mithat efendinin zihninden ve Mithat efendinin kaleminden çıkmış zannederlerdi.

***

(Osmanlı) gazetesini de gene Ahmed Mithat efendi çıkarırdı. Fakat yazı işlerine karışmazdı.

Osmanlı gazetesi tek yapraktan ibaret olarak çıkardı. Yaprağın bir tarafı fransızca, bir tarafı da türkçe basılırdı. Muharrirler, başta Selânikli Tevfik efendi olmak üzere Lehli Hayreddin, Fransız Mösyö Astier, Karamanlı Nikolâki Solidis efendiden ibaretti.

Her iki gazetenin idarehanesi Ebüssuud caddesinde idi. Biribirine bitişik ve Sultan Aziz devrinde Elvanzade mahallesi yangınından sonra yapılmış iki ahşap hanenin birincisinde Osmanlı heyeti tahririyesi, ikincisinde Tercümanı Hakikat muharrirleri çalışıyordu. Matbaa ve satış idare odası da bu ikinci evde idi. İki Nicoliler istihdam olunur, biri mürettiphaneye, biri de makineye bakardı. Ahmed Mithat eefndi o zamanlar Beyoğlunda Sağ ve Sol sokaklarda otururdu. «Henüz on yedi yaşında» sını henüz bulmuş, onunla bir aile teşkil etmişti. Geceleri sabaha kadar roman yazıp gündüzleri uyuduğu çok vaki olurdu.

«Henüz on yedi yaşında» Ahmed Mithat efendinin bir romanı ismidir. Fakat bu roman hakiki bir maceradır. «Henüz on yedi yaşında» Boyacıköylü bir Rum kızıdır; Boyacıköyün Karakaş ailesindendir. Boyacıköyün Karakaş ailesi birkaç tarihî simaya maliktir. Birincisi Patrik ikinci Yuvakim efendi idi. Aileye neseben mensup idi. Diğer ikisi ailenin damatlarıdır. Tarih itibarile damadlardan birincisi Yani Adamandiyadis efendidir. Yani Adamandiyadis efendi Atina üniversitesinde Philologie okumuş bir mütebehhir idi. Nitekim ikinci Yuvakim efendi ve Viyana darülfünunundan mezun âlim ve akıllı bir zattı. Boyacıköy Rum ilk mektebinin imtihanlarına muntazaman devam eder, ilim ve irfanını her vesile ile ibraz eylerdi. Vakur idi. Yani Adamandiyadis ise her fende ve alelhusus tarihte pek mütebehhir, bitaraf, serbes düşünür bir adam olduğundan Türklüğe karşı Hèléne ırkının minnettarlığını iddia ve isbat eylerdi; ve derdi ki:

— Eğer Türklük olmasa ve Türk askeri araya girmemiş bulunsaydı Hèlénisme çoktan mevcudiyetini kaybetmiş, Islavlaşmış bulunacaktı.

Ve hattâ ilâve ederdi ki:

— Byzance'ler Islav istilâsına karşı koyabilmek için Karadeniz sahilinde Podima'dan Marmara sahilinde Silivriye kadar, İstanbul surları gibi azim bir Seddiçin inşasına mecbur oldular.

Bu surlara 1307 seyrüseferimde ben de Çiflikköy ile Belgradköy arasında bulunan orman içinde şahid ve müşahid oldum. Orman içinde giderken arasıra muntazam, gûya Bandırma taşından döşenmiş gibi parke kaldırımlara tesadüf ettik ve nihayet (Bostan) tabir olunan mahalle varıp orada inşaatı atika gördük. Karadeniz istikametinde gidilince Belgradköyünden sonra Podimaköyü gelir. Silivri seyrüseferlerimde eski Bizans surlarına tesadüf etmedim. Fakat bazı görenler bulunduğunu rivayet ederlerdi.

***

Ahmed Mithat efendi her sene Beykozdan kalkar, Boyacıköyüne gelir, Rum mektebinin balo gecesi köyü ve mektebi ve Karakaş ailesini şereflendirirdi. 1302 kışında gece sabaha kadar dans etti; hiç yorgunluk eseri göstermedi. Fakat baloya «henüz on yedi yaşında»sını getirmemişti. Çünkü o sene «Henüz on yedi yaşında»sı *Melek hanım* ismini almıştı.

Mithat efendi bacanahi (bacanak) Yani Adamandiyadis ile konuşurken «Melek hanım»ını çok sena eder, o kadar çok yazı yazmasında en büyük âmil Melek hanım olduğunu söylerdi ve derdi ki:

— Yazı yazıp yazıpta dimağım yorulduğu ve beni kalemi elimden bırakmağa mecbur edebileceği bir ande bakarım ki «Melek» kapıyı açar, elinde bir cezve ve bir fincan olduğu halde yazı salonuma girer. Ben de Meleğin elinden kahvemi alıp içer içmez yorgunluğum gider ve tekrar kaleme sarılıp yazıma devam eylerim».

(Türkçülük davasını ilk defa olarak Ahmed Mithat efendinin ağzından nasıl işittiğimi gelecek yazımda anlatacağım.)

Abdurrahman Adil Eren

MEMLEKET HABERLERİ

Boğazlıyan az zamanda mamur bir hale geldi

Senelerdenberi harap bir halde kalan Boğazlıyan şosesini tamir etmek lâzım

Bogazlıyanın umumî görünüşü

Boğazlıyan (Akşam) — Boğazlıyan yolundayız. Arabamız yavaş yavaş yol alıyor. Yol Bektaşlı köyüne kadar iyi ise de bütün arabalar ve yolcular tarlalar arasındaki yoldan gitmektedirler. Bektaşlıyı geçiyoruz. Arabamız sel yarıklarını geçtikçe sarsılıyoruz. Bir aralık arabacıya soruyorum:

— Bu yol kaç senedir bu vaziyette duruyor?

Cevap veriyor:

— Tam on iki sene evvel tesviyesi yapıldı ve birkaç defa da yapılmasına başlanıldığı halde her neden se şimdiye kadar bitirilmedi. Yazın bir şey değil, kışın kar ve çamurda çektiğimiz müşkülât yüzünden arabacılığı terkedeceğimiz geliyor.

Zavallı arabacıya hak veriyorum. Çünkü şose üzerindeki birkaç köprünün inşaatı hemen hemen bitmek üzeredir. Bununla beraber taş hazır. İki adet te silindir makinesi birkaç aydır boş duruyor. Böyle iken bir türlü şose inşaatı bitirilemiyoor. Boğazlıyan ilçesinin hayatı bu şoseye bağlıdır. Gerek posta münakalâtı ve gerekse ticarî muamelât Fakılı istasyonunda yapıldığından daima bu yoldan gidip gelmek mecburiyeti vardır. Yeni Yozgat valimizle genç ve çalışkan kaymakamımız Ali Alpsardan bu yolun bir an evvel bitirilmesini istiyor ve bekliyoruz.

Boğazlıyan, Çay Şeyhi ve Hamam nahiyesile 112 parça köyden ibaret 70 bin nüfuslu Yozgada bağlı bir kazadır. Eskiden pek sönük hattâ ismi bile anılmıyan kaza, hükûmetin yardımı, halkın çalışması ve kaymakam Ali Alpsarın himmet ve gayretile mamur bir hale gelmiştir.

ZİRAAT İŞLERİ

Toprakları ziraat işlerine elverişli olup her türlü mahsulü iyi derecede verebilecek kabiliyettedir. Tatbik edilen ziraat usulleri henüz istenilen şekilde değilse de halkımızın artık karasabana önem vermedikleri memnuniyetle görülmüştür. İklimi ve toprağının kabiliyeti itibarile bağcılığa son derece müsait bulunmakla beraber bağcılık ta iptidaî bir haldedir. Meyva ve sebzecilik te aynen öyledir. Bu cihetlere halkımızın önem vermesini temin için belediye tarafından bir fidanlık nümune bahçesi vücuda getirilmiştir.

BAYINDIRLIK İŞLERİ

Kazada canlı bir bayındırlık faaliyeti göze çarpmaktadır. Belediye tarafından Pazar yerinde bir hangar yaptırılmış, çarşı içerisi iyi bir şekle konulmuş ve birkaç dükkân yaptırmak suretile hem halkın ihtiyacını temin etmiş ve hem de kendisine bir varidat membaı temin etmiş oldu. Bir taraftan da kazaya yerleştirilmiş olan göçmenlerin ev inşaatına da başlanılmıştır. Bilhassa belediyenin işsizleri kendi işlerinde çalıştırması ve parasızlık yüzünden asıl sanatlerini yapamıyanlara para yardımında bulunması halkımızı çok sevindirmiştir.

KÜLTÜR HAREKETLERİ

Kazanın kültür hareketleri iftiharı mucip olacak derecede canlı ve her geçen yıldan daha üstündür. Kaza dahilinde onu tam devreli ve yirmisi de üçer sınıflı otuz ilk okul vardır. Buralara müdavim talebeyi okutan öğretmenlerin sayısı da 55 tir.

Kazanın âsayişi jandarma kumandanı İsmail Hakkının himmet ve gayretile iyi bir şekle konulmuştur. Herkes kendi işile meşgul olmaktadır.

Fakılıda harmanların sonu alınmıştır. Müstahsillerimiz piyasaya fazlaca mahsul arzetmektedir. Bu vaziyet karşısında buğday alım merkezi iki kantarla çalışmak mecburiyetinde kalmıştır. Merkezin günlük mübayaatı 150 tondur. Şimdiye kadar yapılan mübayaat 3500 tonu bulmuştur. Bir taraftan mübayaat ve bir taraftan İstanbul silosuna sevkiyat yapılmaktadır.

Tütün piyasası

Egede tütün piyasası yarın açılıyor

İzmir (Akşam) — Ege mıntakasında tütün piyasası 2 ikinci teşrin pazartesi günü açılacaktır. Tütün kumpanyaları, fiat hususunda tamamen anlaşmış gibidirler. Tütünleri kilo başına 70 - 115 kuruştan satın alacaklardır. Fevkalâde nefis tütünler, daha yüksek fiatle satılacaktır.

Manisa mıntakasında 9 milyon, Ödemiş mıntakasında 3 milyon kilo tütün vardır. Bütün Ege mıntakasındaki tütün miktarının 22 milyon kilo olduğu tahmin ediliyor. Akhisarda bir şirket, şimdiden 1200 kilo tütün mübayaa etmiştir.

Finike portakalları bu sene boldur ve iyidir

Finike (Akşam) — Bu sene Finike ve havalisinde portakal pek bol ve iyi olacaktır. Finikede bazı kimseler Finike ve havalisi portakallarına İstanbul ve İzmirden müşteri çıkmaması ve yalnız kendileri tarafından alınması maksadile bütün portakal bahçelerinin kendileri tarafından tamamen satın alınarak bağladıklarını işae ediyorlar. Halbuki bu haber doğru değildir. Bahçelerin hiç birisi satılmış değildir.

Âsarı atika hafriyatında mahkûmlar çalıştırılacak

İzmir (Akşam) — Namazgâhta eski mezarlıkta meydana çıkarılan (eski İzmir) mevkiinde âsarı atika bulmak için hafriyata devam edilecektir. Vilâyetçe, hafriyat işlerinde mahkûmların çalıştırılması için adliye vekâleti nezdinde yapılan teşebbüs muvafık görülmüştür. Hafriyatta her gün kırk mahkûm çalıştırılacaktır.

İzmir liman tesisatında tetkikat

İzmir (Akşam) — İstanbul liman işletme müdür muavini B. Hamdi, İzmir liman işletme tesisatını tetkik etmiştir. İzmirle Karşıyaka arasında işliyen vapurlardan iyi ve sağlam olan ikisinin işlemesi, diğer beş vapurun şimdilik işletilmemesi muvafık görülmüştür. Liman tetkiklerine devam ediliyor.

Kızılay haftası

İzmirde çok verimli geçti

İzmir 31 (Akşam) — Kızıly haftası İzmirde çok verimli geçmiştir. Kızılay genç dernekleri teşkilâtına mensub üyeler, şehrin muhtelif semtlerinde faaliyete geçerek kızılaya binlerce üye kaydetmişlerdir. Kızılay haftasının son günü, birinci kordonda Cumhuriyet meydanında Atatürk heykelinin önünde büyük bir toplantı yapılmıştır. Kızılay genç dernekleri üyelerinden binlercesi toplantıda bulunmuş, istiklâl marşı söylendikten sonra heykelin önünde hazırlanan kürsiye çıkan muhtelif mektepler talebesi ve üyeler taraflarından nutuklar irad edilmiş, kızılayın, fakirlere ve harb zamanında orduya yaptığı hizmetler anlaşılmıştır. Büyük şefkat müessesesi, İzmirin muhtelif yerlerinde açtığı dispanserlerle halkın sağlık işlerinde de faal bir rol oynamaktadır. Yukarıdaki resimler, İzmirde yapılan kızılay haftası merasimine ait intibalardır.

Kızılay haftasında bir nutuk söylenirken

Fakirler yurdunda feci bir kaza

İzmir (Akşam) — İzmir belediyesinin kimsesiz fakirler yurdunda feci bir kaza olmuştur. Yedi aydanberi yurdda bakılmakta olan 60 yaşlarında Selânikli Zübeyde, binanın üst katındaki koğuşun penceresinden aşağı düşerek ölmüştür.

Elektrik tarifesi indirildi

İzmir 31 (Akşam) — İzmirde elektrik kilovat tarifesi 19 kuruştan 18,5 kuruşa indirilmiştir. Tarifede yapılan tenzilât sebebile elektrikli tramvay tarifesinde de bilet başına on para tenzil edilmiştir.

KADIN KÖŞESİ

Kadife tayör

Siyah kadifeden tayör: Yakası ve tayörün etekleri astrakandandır. İçindeki bluz beyazdır.

Bacakları kırıldı

Motosiklet tramvaya çarparak parçalandı

Neşet adında biri dün bir motosiklete binmiş ve arkasına da kardeşi Gaffarı alarak motosikleti Tepebaşına doğru olanca hızile sürmeğe başlamıştır. O sırada karşıdan vatman Avninin idaresindeki tramvay çıkmıştır. Motosiklet çok hızlı gittiğinden Neşet yolun kenarına çekilemediği gibi motosikleti de durduramamış ve bütün hızile tramvaya çarpmıştır. Bu çarpışma neticesinde motosiklet parçalanmış, Neşetin sağ bacağı, Gaffarın da sol bacağı kırılmıştır. Yaralılar hastaneye kaldırılarak kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Biletçiyi döven sarhoş mahkûm oldu

Mazhar adında biri Cumhuriyet bayramı günü akşam üzeri sarhoş olarak Yedikule tramvayına binmiş ve yolda biletçi ile kavga etmiştir. Bu kavgada Mazhar biletçiyi ve tramvayın vatmanını dövmüştür.

Dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde yapılan muhakeme neticesinde Mazhar dövme ve hakaret suçlarından 26 gün hapse mahkûm edilmiştir.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 9

Fakat bu isteksizliği kocasına karşı da göstermiş değildi ki! Artık bunu kabul etmek lâzımdı.

Kış bahçesinde kulağına çalınan dedikodular acı olmakla beraber birer hakikatti.

Yalnız onları, kadınlar hakkında bu dedikoduyu yapan erkekleri aldatan bir nokta vardı.

Kadınlar çekicilik kudretlerini her erkeğe hissettirmezler ve hangi yaşta olursa olsun, her kadının erkeği yenecek ihtiyat silâhları mevcuttur.

***

Gecenin son saatlerine kadar kocasının horultularını dinliyerek hayatını düşünen, hatıralarile yaşıyan Nermin Melih hanım yatağına uzandığı zaman kararını vermişti.

Bu isteksiz, hareketsiz, hararetsiz hayata tahammül etmiyecekti. Ayrılacaktı.

Sevilmedikten, beğenilmedikten sonra bir kocanın adını taşımağa ne lüzum vardı.

Kış bahçesinde konuşan erkekler hükümlerini kestirivermişlerdi. Erkeği tutuşturmaktan kalan bir kadın artık sönmüştür, diyorlardı. Kocası onda bu ateşi sezmiyordu. O halde bu kuru, hararetsiz hayatı beraber sürüklemeye ne lüzum vardı.

Aralarındaki en kuvvetli bağ sevgileri idi. O bu sevginin artık itiyad haline gelen samimî hareketlerine kanaat ediyordu. Fakat artık bu itiyadlar, bu samimî ve karşılıklı duygular da çözülmeğe başlamıştı. Karı kocalığı biribirine karşı mukavele ile bağlanmış iki iş adamının münasebetine çeviren bu netice üstünde durmak manasızdı.

Kış bahçesinde çene çalan erkeklerin verdikleri hükümler arasında daha acıları da vardı.

Artık sevilmekten kalan kadın kocası için bir felâkettir. Demiyorlar mıydı?

Yirmi yaşındanberi gençliğinin bütün çiçeklerini verdiği kocasını böyle bir felâketten kurtaracaktı.

***

Bir kaç güne kadar yeni palamut mahsulü üzerine tetkikler yapmak için İzmire gidecek olan Ahmed Melih bey uyandığı zaman karısını odada bulamadı.

İçkinin ağırlığı sersemlik vermişti. Saatin ona geldiğini görünce fırladı. Ziraat bankasında öğleden evvel bulunmak lâzımdı.

Kahvesini getiren hizmetçiye sordu:

— Hanım nerede?

— Çıktı efendim.

— Çıktı mı? Ne münasebet?

Kız hafifçe gülümsiyerek dışarı çıktı.

Hanımın nereye ve niçin gittiğini hizmetçiye soramazdı. Herhalde terziye gitmiş olacaktı.

Öğleden sonra kalabalık olduğu için o provalara sabahları giderdi. Yahut ta kimbilir belki de yorgunluğuna rağmen her sabahki yürüyüş programını bozmamıştı.

Aşağıya indiği zaman otomobili kapıda buldu.

Şoföre sordu:

— Hanımı götürmedin mi?

— Hayır efendim.

Bu cevap Ahmed Melih beyin kanaatini kuvvetlendirdi. Karısı sabahları yürümek için Tünele kadar gidip geliyordu.

— Çabuk bankaya!

İzmir ve Aydının palamut mahsulünü bir elde toplayan Ahmed Melih son zamanlarda bu işe başka sermayedarların da karıştığını gördüğü için tedbirli davranmak istiyordu. Tehlike karşısında zararı nerede durdurmak mümkünse yapmak lâzımdı. Bu palamut işi başka şeye benzemezdi. İçine başka, rakib eller girince tılsımı bozulurdu. Hiç bir sermayesi olmıyan bu mahsulü ecnebî piyasalarına tok fiatle satabilmek için bir elden idare etmek mecburiyeti vardı.

Ahmed Melih bey bu meseleyi aylarca düşündükten sonra aradığı çareyi buldu. Palamut işini banka hesabına fakat kendi vasıtasile yapmak için bir mukavele yaptı.

Bugün öğleden evvel bu mukaveleyi imzalıyacaktı.

Bu mukavele ile vakıâ işin kaymağı elinden gidiyordu. Fakat ne olsa kazancın bir kaymak altı tarafı ve tortusu vardı. Senenin bir nihayet iki ayında onu meşgul edebilen bir iş için bu da az sayılmazdı. Fazla olarak şimdi bankadan geniş mikyasta bir kredi de elde ediyordu. Zaten kurulmuş, kendi kendine işlemeğe alışmış, satıcısı, müşterisi hazır bir ticaret işi için büyük sermayeye ihtiyaç yoktu. Mahsulünü toplamazdan evvel yazıhaneye baş vuran çifçiye faizini de hesab ederek mal karşılığı ödünç para vermek daha istifadeliydi.

Ahmed Melih bey vaktile bu işe bir musevi ile ortak olarak başlamıştı. İzmirin miyanköyü ile palamutunun Avrupa piyasasında pek makbul maddeler olduğunu keşfeden musevi ortağı yıllarca bu işi yalnız başına yapmış, sonra daha geniş miktasta çalışmak için bürosunu Marsilyaya nakletmişti. Sekiz senedenberi Ahmed Melih bey yalnız başına çalışıyordu.

Eylûl, teşrin aylarına doğru İzmire kadar gidip bir kaç hafta kalmaktan ve muameleye yakından nezaret etmekten başka zahmeti olmıyan palamut işi her cihetten onu memnun ediyordu. İzmir seyahati pek keyifli geçiyordu.

İlk yıl seyahati karısile beraber yapmışlardı. Nermin hanım bir kaç gün muhit değiştirmenin verdiği keyifle İzmiri sevimli bulmuş, fakat bir hafta sonra sıkılmağa başlamıştı. Bağlar, Çeşme, Foça gezintileri genç kadını tatmin etmediği için pek çabuk dönmüşlerdi.

Ve bundan sonra İzmir seyahatlerinde artık kocasını yalnız bırakmıştı.

İşte o zamanlar Ahmed Melih bey için palamut mevsimi bir bayram şeklini almağa başladı.

(Arkası var)

Hindistandaki çarpışmalar

Her sene yüzlerce kişinin hayatına malolan müsademelerin sebebi nedir?

Bombaydaki çarpışmalar nasıl başladı? Müslümanlarla Hindular arasında gerginlik

Bombaylı bir müslüman tacir

Hindistanda müslümanlarla hindular arasında vakit vakit gayet kanlı müsademeler ve muharebeler olur. Bir yerde böyle bir zıddiyet başlayıp iş sopa ve bıçağa dayanınca birçok zamanlar kan dökülmesi devam eder. Bir ay evvel Bombayda bir camiin yanında bir Mecusî mabedinin inşasına başlanmasından çıkan kavga ilk günlerde altmış kişinin vefatına ve 500 kişinin ağır surette yaralanmasına sebep olmuştu.

Mahallî zabıtanın ve İngiliz askerî kuvvetlerinin şiddetli müdahalesi üzerine kitalin önü alınmış ise de dar sokaklarda Hindular ile Müslümanların arasında müsademeler hâlâ devam ediyor. Meselâ evvelki gün gelen telgraflarda yine sekiz kişinin öldüğü bildirilmiştir.

Bombay hadiselerini mahallinde tetkik eden Avrupalı bir müşahit diyor ki: Hindistanda ve bahusus Bombayda fırtınalar ekseriya kasırga şeklini alır ve müthiş tahribat ika eder. Havanın karardığını gören Hindular alelâcele sokaklardan ve dar sokaklardaki dükkânlardan kaçarak evlerine iltica ederler.

Hinduların itikadlarına göre, kasırga bulutlarının üzerine binen maymun suratlı ve kaz boyunlu ilâhların saçtığı yıldırımlar ve ateşler en büyük semavî âfetlerdir.

Havanın kasırgaları gibi siyasî kasırgalar da Hindistanda çok tahripkârdır. Fırtına ve kasıgaların geçtiği yerler ankaz yığını halinde tahrip izleri bırakır. Siyasî kasırgalar da caddelerde ve sokaklarda cesetler, sarıklar, kırık sopalardan müteşekkil yığınlar bırakıyor. Bu yığınların bulunduğu yerler, Müslümanlarla Hinduların arasında vuku bulan meydan muharebelerinin sahneleridi.

Bu kanlı kital bin senedenberi devam ediyor. Hindisan, 70 milyon Müslüman ile 320 milyon Hindunun müşterek yurdudur. Hiçbir sene geçmemiştir ki iki din erbabı şurada, yahut burada kanlı bir surette çarpışmış olmasın. Bu kadar zaman geçtiği ve Avrupanın ve Asyanın yeni fikirleri Hindistana yayıldığı halde Müslümanlarla Hinduları uzlaştırmak imkânı bulunamamıştır.

İngilizler Hindistanı istilâ ettikleri zaman, milletlerin eski beşiği sayılan bu kıtaya Müslümanların hâkim bulunduklarını görmüşlerdir. Müslümanların sayısı Hindulara nisbetle azdır. Fakat Hindular birçok sınıflara ayrılmış ve birliklerini kaybetmiş olduklarından toplu ve müttehit bulunan Müslümanlara serfüru etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Müslümanlar, hükümdarlıkları, memuriyetleri ticareti ellerine almışlardı. Lâkin İngilizler Asyanın hazine dairesi sayılan Hindistana girip yerleştikten sonra Müslümanların hâkimiyeti ve iktisadî faikiyeti tehlikede kalmıştır. İngiliz valileri Müslüman valilerin yerlerini tutmuşlardır.

İngiltere, memuriyetlere tercihan Hinduları almış, İngiliz tüccarı Hindulara İngiliz malı satmağa başlamıştır.

Bu istilâ karşısında Müslüman hâkimiyeti ve Müslüman ticareti geriledikçe gerilemiş, bir taraftan da İngiliz hâkimiyeti Hinduların hukukunu tedricen tevsi etmiştir. İngiliz mektepleri Hindu gençlerine açılmıştır.

Hindular Avrupa maarifinden serbestçe istifade etmişler, sanayi, büyük memuriyetler, ticaret hep bunların eline geçmiştir. Bir gün Müslümanlar, vaktile hâkim iken şimdi mahkûm ve madun vaziyetine düştüklerini anlamışlardır. Fakat bu anlayış çok geç idi.

Dahası var: Hindistanda Müslüman köylülerin çoğu dinlerinde mürabahanın haram bulunduğu Hindu sarraflarına borçlanmışlardır. İktisadî buhran bu yükün altından çıkmağa imkân bırakmamıştır.

Son zamanlarda Hindistan Müslümanları da Şevket Ali ve kardeşinin rehberliğile teşkilâtlandırılmıştır. Müslümanların güçlü, kuvvetli ve muharip bulunmaları Hindulara karşı bir tefavvuk temin etmiştir.

Hindistanda eski bir darbımesel vardır:

(Delhi) li bir müslüman on Hinduya ve (Peşaver) li bir Müslüman ise yüz Hinduya muadildir.

Müslümanların kuvvei maneviyesi yerine geldikten sonra gençleri bağırmağa başlamışlardır: «Biz, sırf sebze yiyen ve ineğe tapan bir unsurun hâkimiyeti altına giremeyiz.»

Müslümanlar en ziyade Hinduların (Brahman) sınıfına düşmandırlar. Çünkü bu sınıf sıkı bir camaat disiplini sayesinde bütün Hindistanın iktisadî, siyasî ve manevî işlerini inhisar altına almıştır. İşte bu iktisadî ve siyasî rekabet ve zıddiyet Müslümanlarla Hinduların arasını son zamanlarda fena halde açmıştır. Fakat son kitallerin hakikî sebebi büsbütün başkadır.

Bir müslüman dansöz kızı

Hindistanda Müslümanlarla Hindular arasında ötedenberi bir din taassubu vardır. Müslümanlar, Hinduların arasında Müslümanlığı neşretmek istiyorlar. Hindular ise «Her insan bulunduğu sınıftan çıkamadığı gibi mensup bulunduğu dinden dahi çıkamaz» diye ananevî kaidede daima ısrar ederler.

Son zamanlarda Müslümanlar, Hindulara galebe etmişlerdir. Hindu milliyetperverlerinin meşhur lideri Gandinin oğlu Hiralal Gandi İslâmiyeti kabul etmiştir. Bir akşam Bombayın büyük camii olan Cuma mesçidinde Hiral Gandi Müslüman kıyafeti ile namaz kılmış ve söylediği hutbede Müslüman olmasının sebeplerini anlatmıştır.

Müslümanlar bu hadiseyi hadden fazla izam etmişlerdir. Hindular ise Gandinin oğlunun paraya tamaan Müslüman olduğunu iddia etmekle beraber fena halde münfeil olmuşlardır.

Neticede Bombaydaki kanlı büyük muharebeler olmuştur. İngilizlere karşı bütün Hindistan ahalisini birleştirmek için çalışan Gandi, ve sosyalistlerin lideri Jouaharlal gibi rüesanın şimdiye kadar sarfettikleri bütün gayretler heba olmuştur. Bu vaziyet karşısında İngilizler daha uzun zaman Hindistanda kalacaklardır. F.

İngiliz askerleri kavgacıları dağıtmağa çalışıyor

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 9

Saraydaki cüceler rüşvet vasıtası olmuşlardı. Cüce Nasuhun evinde bir çok altın, elmas bulundu

Şehzade Mehmedi geceleyin Cerrah Mehmed paşa sünnet etti. Üçüncü Muraddan beş yüz altınla bir altın ibrik ve leğen, otuz kadar da esvap hediye aldı.

Düğün tamam elli beş gün sürdü. Ne oyunlar oynanmadı, ne marifetler gösterilmedi! Ziyafetler gece gündüz tevali ediyordu. Yemekler iki çeşitti: Hâs yemek on beş türlü, harcıâlem dokuz türlü idi. Artık yeniçeriler, sipahiler ve cebeciler alabildiklerine içiyorlardı. İçlerinden iki nefer o kadar sarhoş olmuşlardı ki, sere serilip yattılar. Öbür sarhoş arkadaşları bunları yakaladılar. Üçüncü Muradın oturduğu kasrın önüne boylu boyuna uzattılar. Padişahın fena halde canı sıkıldı. Yeniçeri ağasını da, sipahiler ağasını da derhal azletti. Düğün de bu suretle hitama erdi.

Sünnet düğünü, sadrazam Sinan paşaya çok uğursuz geldi. Bir kaç ay sonra, azil belâsına uğradı. Kâh Üsküdardaki bahçesinde, kâh çifliğinde vakit geçirdi. Adamları ve atları o kadar çoktu ki, «İstanbul zahiresine sıklet vermesin. Malkara otlu ve sulu yerdir. Anda karar eylesin deyu» Malkaya gönderildi.

Venedikli Baffaya gün doğuyor gibiydi. Şehzade Mehmedden sonra, bir de kızı, Ayşe sultan dünyaya gelmişti. Oğlu sünnet olunca, kızına da «sünneti seniye» icrası lâzım geldi. Devrin en zenginlerinden ve en hovarlarından biri de, kaptan Kılıç Ali paşa idi. Kılıç Ali paşaya ferman çıktı: Sağdıç o olacaktı. O günden itibaren Kılıç Ali paşa, Baffanın güzel kızı için murassa ve mücevher eşyalar hazırlamakla meşgul oldu.

Damad, «mukarrib ve makbul, silâhdar hâssa» lıktan vezarete yükselen Arnavut İbrahim paşa idi. Kılıç Ali paşa, İbrahim paşaya yalnız sağdıç olmakla kalmadı. Mısır ahvalini düzeltsin diye, Beşiktaş iskelesinde toplar atarak onu donanma ile İskenderiyeye kadar da götürdü.

Ne garibdir? Kimi düğün, kimi matem yapıyordu. Aradan çok geçmedi. Mihrimah sultanın kızı Ayşe sultanın kocası nişancı Feridun paşa, bir gün sabaha karşı gün doğmadan bir buçuk saat evvel, Ayşe sultanın hareminde kan kusarak öldü. Ölüsü Eyüb sultana gömüldü. Tabiî, ilim ve irfan âlemi bu güzide zatın ziyaından çok müteessir oldu. Hatta şair Emanî:

Emanî didi tarihi vefatın ,
Nişanın kaldı dünyada Feridun

Diye bir de tarih söyledi.

Aradan tam sekiz ay geçti. Nurbanu sultan cihana göz yumdu. Venedikli Baffa için de gün doğdu.

Nurbanu sultan Yenikapıdaki saray bahçesinde oturuyordu. Orada ishalden ölmüştü.

Üçüncü Murad, anasının ölümüne çok acıdı. Cenazesinin arkasından ağlıya ağlıya Fatih camiine kadar geldi. Cenaze namazını kıldıktan sonra sarayına döndü. Cenaze muhteşem bir alayla Ayasofyaya getirildi, ve kocası İkinci Selimin yanına gömüldü.

O günden itibaren, sarayda artık yeni bir devir başlıyacaktı.

— 2 —

BAFFANIN SALTANATI

Venedikli Baffa geniş bir nefes aldı. Dokuz senedir çekmediği kalmamıştı! Üçüncü Muradı kendisinden uzaklaştırmaya çalışan, ona en güzel cariyeleri peşkeş çeken hep valide Nurbanu sultanla, Sokollunun kara, kanbur, azgın karısıydı: Esma sultan.

Şimdi artık bütün fırsat elinde idi. Oğlu büyüdü. Hatta Nurbanu öldükten on gün sonra, onun Manisa sancağını idareye nasıl parlak bir alayla gönderildiğini de gördü. Manisa, o zamanlar sancağı hümayundu. Fatih sultan Mehmed de oradan yetişmişti.

Şehzade Mehmedin yanına en değerli adamlar tayin edildi: Lalalığa sipahiler ağalığından Ali bey, hocalığına sultan Selim müderrisi Nevali efendi, defterdarlığına Hüssam beyzade, nişancılığına Mekkeli Mehmed çavuş, mirahorluğuna Geyvan bey, reisülküttablığına Abdürrahman Çelebi...

Hâsının geliri otuz iki kere yüz bin akçe idi.

Şehzadeler hâslarına gidecekleri zaman, alelûsul, tören yapılırdı. O gün devlet erkânı toplandılar. Şehzade Mehmedi babü hümayun önünde beklediler. Şehzade Mehmed, başına murassa bir mücevveze giymiş, üzerine bir sorguc takmıştı. Kapıdan çıkar çıkmaz devlet erkânı önüne düştüler. Yanına ilkönce, babasının hocası Sadettin efendi geldi. Sonra, Sinan paşanın yerine geçen sadrazam Sivayüş paşa, Mesih paşa, cerrah Mehmed paşa ve bir çokları, yavaş yavaş Eminönüne geldiler. Kapıdan Kılıç Ali paşanın başdardası ile müzeyyen ve mücehhez kadırgalar, hepsi hazırdı. Şehzade ile beraber hepsi de başdardaya girdiler. O sırada toplar atılıyor, herkes şehzadeyi alkışlıyordu.

Başdarda Eminönünden kalktı. Yavaş yavaş ileriliyerek Üsküdar iskelesine yanaştı. Üsküdarda gayet muhteşem bir otak kurulmuştu. Otakta hepsi de şehzadenin elini öptüler. Peşkeşler aldılar. Ertesi gün şehzadeyi Manisaya yolladılar, kendileri İstanbula döndüler. Kış mevsimi idi. Şehzade Mehmed Manisaya varıncıya kadar yolda o kadar zahmet çekti ki...

Üçüncü Murad eğlencelerine devam ediyordu. Anasının ölümünü pek çabuk unuttu. Gene avlarına, saray kadınlarile, saray cücelerile eğlencelerine başladı. Av ve kadın onun başlıca zevki idi. Sarayda Üçüncü Muradın 276 şahincisi ve 49 atmacacısı vardı. Ava gittiği zaman, Kızıl Amedlilerden nedimleri Şemsi Ahmed paşa ile Kızıl Ahmedlilerden Doğancı hacı Ahmed paşayı ve Ermeni Kara Mehmed paşayı daima beraber götürürdü. Doğancı Ahmed paşa Enderunda çakırcı başılıktan yetişme idi. Yüz yaşını geçtiği halde gene padişahla beraber ava giderdi. Doğancılıkta harikulâde mehareti vardı. Hatta Üsküdarda Doğancılar meydanında bir de hamam yaptırmıştı.

Kara Mehmed paşa, hepsine tefevvuk ederdi. Doğancılıkta yegâne üstad tanılan Kaya beyin oğlanları arasında yetişmişti. Üçüncü Muradın ava merakı olduğu için, daha Manisada iken, babası İkinci Selim onu oğlunun yanına gönderdi. Üçüncü Murad padişah olunca, Kara Mehmed de doğancı başı oldu. Saraydan çakırcı başılıkla çıktıktan sonra Rumeli beylerbeyliğine kadar yükseldi. Ayşe sultanın nişanlısı, Kılıç Ali paşa ile beraber Mısıra giderken onu padişaha methetti. Avcılığından başka sohbeti de tatlı olduğunu söyledi. Filhakika Kara Mehmed paşa sözü sohbeti yerinde, gayet şakacı, tatlı hikâyeler söyler, nedim tabiatli, şiirden anlar bir zattı. Üçüncü Murad kendisile görüştüğü zaman, çok hoşuna gitti. Onu da kendisine musahib edindi. Hatta odalıklarından birini kendisine nikâhladı. Kara Mehmed paşanın hırsı bir kat daha arttı:

— Ecdadı âzamınız zamanında Rumeli beylerbeyleri yalnız arza gire gelmiştir.

Diye arza da yalnız başına girdi. Bütün devlet işlerine de karışmıya başladı. Keza cücelerinin en meşhuhuru da cüce Cafer ile cüce Nasuh ve cüce Beyrek ağa idi. Fakat bu cüceler de az değillerdi. Boylarına bakmadan onların da yapmadıkları işler yoktu. Haricten rüşvet alanlar, onlardı. Nihayet cüce Nasuh ağanın başdefterdar Okçuzade Mehmed efendi ile Anadolu defterdarı Sinan rüşvet vasıtası oldukları meydana çıktı.

(Arkası var)

AKŞAM SPOR

Serbest güreşler neticelendi

Adapazarlı Vahid büyük orta, Babaeskili İbrahim başaltı, Tekirdağlı Hüseyin baş birincisi oldular

Cumhuriyet bayramının ilk günü başlıyan serbes güreşlere dün de Taksim stadında devam edilerek neticelendirildi.

Müsabakalara epi bir kalabalık önünde saat ikiyi çeyrek geçe başlandı. İlk güreş Pehlivanköylü Mustafa ile Saçma Hasan tuttular.

BİR DAKİKA KALA

Pehlivanköylünün oyunca üstün olmasına mukabil Saçma Hasanın daha kuvvetli olduğu görülüyordu. Oyunla kuvvetin mücadelesi tam otuz dokuz dakika sürdü. Maçın bitmesine bir dakika kala Pehlivanköylü hasmının sırtını yere getirerek maçı kazandı.

ŞİMŞEK GİBİ

İkinci güreş Adapazarlı Vahit ile Küçükpazarlı Hurşit arasında yapıldı. Alafranga güreşe de çalışmış olan Vahit hasmına olan üstünlüğünü, kısa bir uğraşmadan sonra bir dakikada onun sırtını yere getirmekle gösterdi. Vahit, bir gün evvelki güreşlerde olduğu gibi şimşek gibi dalıyor ve alafrangada öğrendiği oyunları muvaffakıyetle tatbik ediyordu.

GÜZEL BİR GÜREŞ

Kurada birbirine düşen başltının en iyi pehlivanlarından Sındırgılı Şerif ile Silivrili Molla Mehmedin güreşi heyecanlı ve güzel oldu. Daha tecrübeli olan Molla Mehmed biraz sonra Şerifi altına alarak tehlikeli oyunlar tatbikine başladı. Şerif te bunlardan kurtulmak için hayli gayret sarfetti. Bununla beraber Molla Mehmed Şerifin sırtını iki defa yere getirmeğe muvaffak oldu. Fakat bu tuşlar kısa olduğu için hakemler ve minder hakemi saymadılar. Birinci devre yenişme olmadan bitti. İkinci devrenin üçüncü dakikasında ayakta bir oyunla Şerifi altına almak istiyen Molla Mehmed ters düştü, Şerif bundan istifade ederek bastırdı ve Mollanın sırtını iyice yere getirdi.

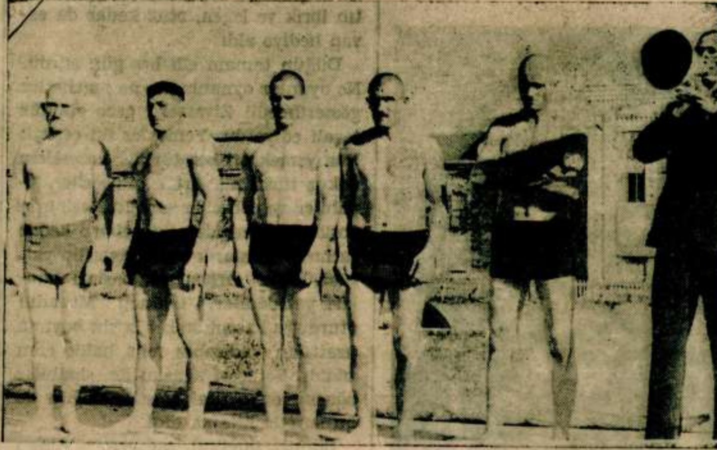
Molla Mehmed ringden inince genç Şerifin alnını, Şerif te hemen onun elini öptü. Eski ve yeni güreşçinin birbirine bu teşvik ve hürmet tezahürü cidden güzel birer hareketti.

İKİNCİ FİNALİST

Dördüncü güreş Babaeskili İbrahim ile Akhisarlı Ömer arasında oldu. Babaeskili kendisinden daha ağır görünen Akhisarlıya karşı çok hâkim bir güreş tuttuktan sonra 13 dakikada tuşla maçı kazandı. Bu suretle Babaeskili Şeriften sonra başaltının finaline kalmış oldu.

VAHİD GENE GALİP

Şimşek gibi seri hareketlerile halk üstünde sempati uyandıran Adapazarlı Vahit, bu sefer karşısına çıkan Kaynarcalı Raife karşı da üstün ve çabuk güreşti. Kaynarcalı bu zorlu güreşçiye ancak beş dakika dayanabildikten sonra tuşla mağlûp oldu. Vahit, Pehlivanköylü Mustafadan sonra, büyük ortanın finaline kalmıştı.

Güreşe hazırlanan pehlivanlar

BAŞ ALTI BİRİNCİSİ

Başaltı birincisi Babaeskili İbrahim ile Sındırgılı Şerif arasında yapıldı. Tecrübeli, oyuncu ve kuvvetli olan Babaeskili karşısında Şerif, bir kaç tehlike atlattıktan sonra on yedi dakikalık bir mücadele neticesinde sırtı yere gelerek yenildi. Zorlu bir pehlivan olan İbrahim başaltının birincisi oldu.

BÜYÜK ORTA BİRİNCİSİ

Büyük orta finalinde Adapazarlı Vahitle Pehlivanköylü Mustafanın güreşi fevkalâde güzel ve hareketli oldu. Vahide öteki pehlivanlardan fazla dayanan Pehlivanköylü Mustafa, onun bir kaç kafa kol kapmasını meharetle atlatmakla beraber on ikinci dakikada gene bir kafa kol kapışına mağlûp oldu ve sırtı yere geldi. Vahit büyük orta birinciliğini aldı.

BAŞA GÜREŞENLER NEREDE?

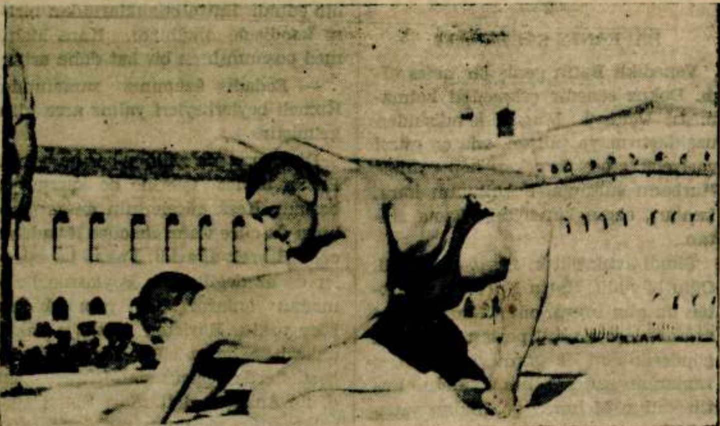
Sıra Tekirdağlı Hüseyin ile Mülâyimin güreşine gelmişti. Her ikisini de ringe çağırdılar. Tekirdağlı soyunmuş olarak alkışlar arasında çıktı. Mülâyim ise soyunmadan ortaya geldi. Eli sarılı idi. Mülâyimin bir gün evvelki güreşte parmağı sakatlandığı için güreşmek istemediği ilân edildi. Bir kısım halk «kaçıyor», «yalandan yapıyor» diye bağırıştılar. Münakaşalar, yer yer toplantılar başladı. Nihayet Hüseyini hükmen galip sayarak onun karşısına Kara Aliyi çağırdılar. Kara Ali elinin çatlank olduğunu, alçıdan yeni çıktığını, esasen buraya güreşmek için gelmediğini ve bunu evvelce bildirdiğini, güreşmese bile İstanbula gelmesi için kendisine mektup yazdıklarını söyledi ve bunu da gazetecilere gösterdiğini mektupla isbat etti. Bunun üzerine Tekirdağlı Hüseyini birinci ilân ettiler. Mülâyim buna itiraz etti. Gene münakaşalar başladı. Bir kısım halk gene bağrıştı. Parmağının sakatlığına inanılmıyan Mülâyim kızdı: «Şimdi soyunup geliyorum» diye fırladı. Mülâyim soyunup gelince Tekirdağlı ile arasında kıran kırana bir güreş başladı, fakat bir düddet sonra Mülâyimin parmağı çıktı, yerine sokturarak gene güreş tuttu, parmağı bir daha çıktı, gene düzeltti ve güreşmekte ısrar etti. Bu hal dört beş kere tekerrür edince güreşi durdurdular ve hakemler şu kararı verdiler: «Mülâyimin parmağının sakatlığı dolayısile doktor tarafından güreşmesi menedildiğinden Tekirdağlı Hüseyin galiptir». Bu suretle Hüseyin baş birincisi oldu. Fakat Mülâyim de sakatlığının yalan olmadığını isbat etti.

BAŞ ÜÇÜNCÜSÜ

Son güreş baş üçüncüsünü tayin etmek üzere yarım dünya Sülemyan ile Adapazarlı Molla Arif arasında yapıldı. Yarım dünya önce alta düşmekle beraber sonra üste çıkarak beş dakikada hasmının sırtını yere getirdi.

BUGÜNKÜ GÜREŞLER

Bugün gene Taksim stadında yağlı güreşler yapılacak ve güreşlere saat on birde başlanacaktır. *S. G.*

Güreşten bir enstanteneş

İhtiyarî bir cevab

Suphi Batura bu cevabım, onunki gibi mecburî değil, ihtiyarîdir. Münakaşa mevzuu olan millî küme meselesini tamamile bir tarafa bırakarak şahsiyat ve klüpçülüğe girişen, şahsımdan başka işe Fenerbahçeyi, Güneşi ve Galatasarayı karıştıran Suphi Batura ecavp vermesem de olabilirdi.

Yazısını Abidin Daverin yazıları gibi zevkle okuduğumu bir ima sayarak buluttan nem kapan Suphi Batur, bu alınganlığı noktasında, kendisinin bile şüpheye düştüğünü gösterecek kadar ısrar ediyor. Bu ısrarını üniversite mezunu olmakla teyide kalkışan Suphi Baturu bari ben de iki satırla tatmin edivereyim:

«Suphi Baturun yazısını Abidin Daver yazmamış, kendisi yazmıştır. Bunu isbat için onun üniversite mezunu olması değil, yazısının altında Abidin Daver imzası bulunmaması kâfidir» .

Suphi Batur, mektep arkadaşlığı, müessese arkadaşlığı, sefer arkadaşlığı gibi bir tabir olarak kullandığım klüp arkadaşlığını «dost» mânasına alıyorsa yanılıyor. Çok şükür iyiyi kötüyü ayırt edebilecek bir yaştayım.

Bir klübün ne Sadun Galibin bir çelmesile yıkılacağına ve ne de Suphi Batutun omuzunda ayakta durabileceğine kani değilim. Yalnız Galatasarayla Güneş arasında bir dostluk teessüs ettiği sırada bu dostluğu ihlâl edebilecek neşriyattan kaçınmasının çok sevdiğini söylediği klübüne daha hayırlı olacağını hatırlatırım.

Suphi Batur madde madde çürüttüğüm millî küme hakkındaki tenkitlerine avdet edememek yüzünden şahsiyat ve klüpçülükte devam edecek olursa aynı şeyi yapamıyacağıma müteessir değir, memnunm.

Sadun Gaip

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.
Tefrika No. 772

Sünusilik nedir, bu tarikat nasıl tesis edildi

Huzura kabul edildikleri sırada madam Leyşman Amerikalı kadınlara hâs bir cüretle Abdülhamidden yelpazesine ismini yazmasını rica eder; Abdülhamid de kadının arzusunu kurşun kalemile yerine getirmek nezaketini dıriğ etmez.

O günlerde elçi ailesile birlikte Boğaziçinde Tarabyada Sümmer palasta oturuyordu.

Ziyafetin ertesi günü otele bir hünkâr yaveri gelir. Padişahın kurşun kalemile koyduğu imzayı mürekkeble yazmak arzusunda bulunduğunu söyliyerek yelpazeyi ister; madam da bir kat daha memnunen teslim eder.

Fakat, tabiî bir daha yelpazesini görmek kendisine nasib olmaz! (1)

Abdülhamid madam Leyşmanın cüretine böyle bir yarenlikle mukabele etmişti! İmzasının Amerikalarda elden ele dolaşmasına nasıl razı olabilirdi o?

Bu hareketten elçi bey gücenmiş miydi acaba?

Bunu anlıyamamıştı ama elbette elçiyi memnun etmek için bir fırsat düşecekti!

Bir gün Leyşman sadaret dairesine gelir. Sadrazam Said paşa pek meşgul olduğundan kabulde itizar eder ve hariciye nezaretine müracaatini bildirir.

Bunu hafiyelerden biri hünkâra arzeder. Bu itizardan dolayı elçinin pek münfail olduğu, keyfiyeti hükûmetine yazdığından tarziye istihsali için bir Amerika donanması geleceği yolunda yalanlar ortaya çıkarılır. Küçük bir tarziye ile elçi memnun edilemez mi idi?

Mabeyin ikinci kâtibi Ahmed İzzet bey bir kaç kere Amerika elçisine gidip gelir.

Bunları işitince Said paşa kendisinden bir şey sorulmadığı için mabeyine bir şey yazmaz, ama büyük devletlerden birisinin elçisine:

— Amerika elçisinin bir mâni bulunması hasebile vaki olan itizarımı izam ettiği işitiliyor. Sahih ise bu hareketi istiğrabe şayandır. Çünkü sadaret makamı hariciye nezaretini deruhde etmemiştir. Bu sebeple sefirler ile mülâkattan ve müzakereden istersem her vakit vareste bulunabilirim. Yolunda bir hikâye ve imada bulunur.

Bu musahabenin ertesi günü Amerika elçisi Said paşayı ziyarete gelir:

— Geçen gün geldiğimde meşguliyetiniz cihetile itizar etmiştiniz. Tabiî olan bir itizara itiraz etmek katiyyen hatırıma gelmemişti. Halbuki saraydan bir kaç kere bir zat sefarete geldi; bir takım sualler irad etti; her ne yolda istenilirse o suretle tarziye verileceği hakkında bana teminat verdi! Ben de (sadaretin mazereti için itiraza ve tarziye istemeğe mahal göremiyorum) cevabını verdim. diye beyaanatta bulunur. (2)

Bir müfsid jurnalcının sözü ve sarayın telâşı ile hükûmetin başına boş yere çıkarılacak mesele böylece kapanır.

İTTİHAD MI? TEFRİKA MI?

Sünusilik eski (Ahilik) teşekkülünün Afrika çöllerinde tatbik edilmiş esaslarını ihtiva eden bir tarikat idi. Bu tarikati tesis eden Hazreti Hasan sülâlesinden olup Cezayirin Müstegenem kasabası civarında bir vahada (1206 H.) de doğmuş olan Seyyit Mehmet ibni Alidir.

Vahadaki zaviyesinde irşad ile uğraşan babasından ders alan Seyyit Mehmedin akıl ve dirayetçe şöhreti daha gençliğinde etrafa yayılmağa başlamıştı.

Seyyit Mehmed Müslümanlar arasındaki teferruku düşünüyor, bunları çobansız bir koyun sürüsüne benzetiyordu. Böyle düşüne düşüne çalışıp öğrenmek, sonra Müslümanları bir noktada toplamak fikrine düştü; öğrenmek için Fasa gitti; otuz bir yaşında iken Fas camiinde derse çıktı.

Sekiz sene süren tedrisatında Müslümanları ittihad ve intibaha davette devam etti.

Şeyhlikle başlıyarak saltanata varmak şarkta çok görülmüş bir hal idi. Bu seyyidin tavru hali de nihayet Fas emirinin şüphesini celbeylemişti. Bunu anlıyan Seyyit Mehmet iptida Cezayirin cenubunda bir yere hicret etti; sonra orada da duramıyarak seyahati ihtiyar etti. Mısıra kadar uzandı.

Mısır, o sırada Mehmet Ali paşanın idaresine geçmiş bulunuyordu. Seyyit Mehmet Avrupa medeniyetinden bir şey anlamıyordu.

Mehmet Ali paşanın idare tarzına ve ıslahatına itirazlarda bulunduğu için Mısırı da bırakmağa mecbur oldu. Bu defa Hicaza yollandı.

Burada bütün islâm tarikatlerini tetkik etti. Temas ettiği büyük şeyhlerden kırk tarikatten halife oldu. Müslümanlar arasında münteşir muhtelif fikirler hakkında epeyce malûmat aldı.

Artık büyük maksadını elde etmek için uğraşmak zamanı geldiğine hükmetti. Kurduğu tarikatin esaslarını telkine başladı.

Seyyit Mehmet, şöhretin uzaklardan yayılmasındaki ameli faydayı takdir edenlerden, bunun insana bir derece kudsiyet izafe eylediğini bilenlerden idi.

O, şimdi islâm âleminin ruhu mesabesine geçmek istiyordu. Bunun için haricî tazyik ve tahakkümlerden âzade kalabileceği bir yer ihtiyar etmesi, hükûmetin müdahalesine uğramamak üzere büyük şehirlerden uzak bulunması icab ederdi; bununla beraber islâm âlemi ile kolayca münasebette de bulunabilmeli idi.

(Bingazi) tarafları ona bu şartları haiz göründü.

İlk zaviyesini «Beyaz Som'a» Afrika içlerine giden yollar başında Derne arkalarına düşen tepelerden Cebeli Ahzarda kurdu.

Burası az zamanda bir kasaba halini aldı.

Garaipten olmak üzere bu hal Osmanlı memurlarının dikkat nazarlarını celbetti. Seyyit Mehmet kendisini burada emniyet altında göremedi.

İkinci zaviyesini 1855 te Cabub'ta tesis etti. Kendisi de buraya geçti. Bundan sonra zaviyeler Afrika içlerine yayıldı. Asıl tarikat ki dinî, siyasî sosyal, iktisadî bir cemiyet dahi denilebilecek bir teşekküldür, Cabub'tan etrafa neşredilmeğe başlandı.

Bu tarikatin esası kardeşlik ve yardım idi.

İstanbul, Hicaz, Yemen, Hint, Cava, Mısır, Tunus, Cezayir, Fas, Sudan gibi islâm âleminin dört tarafında büyük Sünusi şeyhinin birer vekili bulunurdu. Bunlar bulundukları mahallerin ahvali hakkında raporlarını muntazaman Bingaziye gönderirlerdi; bu raporlar hecin develerile ve süratle merkez zaviyesine götürülürdü.

Seyyit Mehmedin kerametleri (!) bütün Sünusi zaviyelerinde ağızdan ağıza intişar ediyordu.

Afrikada beş milyon vahşi ve yarı vahşî halk şeyhin halifelerinin irşadile islâmiyeti kabul etmişti.

Büyük şeyh Mohammedüs sünusî umum Müslümanlar arasında içtimaî bir ittihat husule getirmek, bu arada kendisi için hududu mümkün mertebe geniş bir saltanat kurmak arzusuna düşmüş idi.

Sünusî şayhi merkezî Afrika ile şimal kervan yolunu - şark haremlerini dolduran köleler buradan geçerdi - kontrolü altında bulunduruyordu.

O, kendisine hassaten Afrika Müslümanları arasında Abdülkadir Keylâninin Iraktaki velilik ve keramet şöhretine yaklaşan bir şöhret temin edebilmişti.

Bu şöhret onu nihayet «mukaddes maksad» a isal eyliyecekti. Bu «mukaddes maksad» ı yalnız havas biliyordu.

(Arkası var)

(1) Lambert Notes et impressions.
(2) Said paşanın hatıratı.

Her akşam bir hikâye

Insanların kalbi

Meliha evin içinde dolaşıyor, bir yerde duramıyordu. Cenubî Amerikada Türk üzüm ve incirleri satmak için tetkikata gitmiş olan kocası Hamdi o gün gelecekti. Şimdi ona söyliyeceği şeyleri düşünüyordu. Hemen gelir gelmez işi açmalı mı idi yoksa yarına mı bırakmalı idi?

Kocası oradaki tecrübelerinden memnundu. Şimdi vatana dönüyor, buradaki işlerini yoluna koyup karısını alarak tekrar Amerikaya dönmeyi düşünüyordu.

Meliha ile Hamdi pek genç iken tanışmışlar, sevişmişler ve evlenmişlerdi. Şimdi Meliha otuz yedi, Hamdi kırk yaşında idiler. Aralarındaki kalb rabıtası yavaş yavaş o kadar gevşemişti ki artık her biri başka bir yol takib etmek üzere, bir esef duymadan, biribirlerinden ayrılabilirlerdi. Hamdinin kendisini aldattığını Meliha çoktanberi biliyordu. O ötedenberi pâk ve sadık kalmıştı. Fakat şimdi onun da bir sevgilisi vardı. Hikmeti bırakıp ta Amerikaya gidemem! diyordu.

Kocasının bir sene süren gaybubeti esnasında Meliha derin bir ihtiras hayatı sürmüştü. Gençliğinde duyduğu aşk şimdi başka bir şiddetle başka bir erkek için tekrar tutuşuyordu. Otuz yedi yaşında yeni bir hayata başlıyabilecek kadar kendini genç hissediyordu. Hamdi buna bir şey demiyecekti. Şüphesiz o da Amerikada yeni rabıtalar bulmuştu. İhtimal ki o da Meliha ile artık tatsız ve cansız hayata devam etmek fikrinde değildi. Onun için, Hamdiye hakikati itiraf ederse belki kendisine minnettar bile kalırdı.

Çıngırak çaldı. Meliha ateş gibi ellerile başını sıkarak oturuyordu. Kocasının içeri girdiğini görünce yerinden kalktı. Sanki bir gün evvel biribirlerinden ayrılmışlar gibi, sakin sakin öpüştüler. Hamdi annesini görmek için İstanbulda biraz kalmış, eşyalarını daha evvel Ankaraya yollamıştı. Melihayı görmekte hiç istical ettiği yoktu. Fakat nazikti. Esasen iyi kalbli idi ve vaktile Melihayı sevmiş olduğunu unutmuyordu.

Bir misafir gibi kabul edildiği küçük salonda şimdi yabancı bir adam vaziyetinde, âdeta üzüntü içinde kalmış gibiydi. Melihaya dikkatle bakıyordu:

— Sen çok iyisin, Meliha. Biraz zayıflamışsın, fakat çok iyi gitmiş sana zayıflık.

Şimdi karısına biraz hayret ve merak ile bakıyordu. Meliha gülmek için kendisini zorluyor, kaynanasını soruyor, bir lâkırdı bulmağa çalışıyordu. Hamdi annesinden ve seyahatinden kısaca bahsettikten sonra:

— Ne kadar değişmişsin, Meliha, diyordu. Halinde bir başkalık var. Fakat nedir, anlıyamıyorum. Gençleşmişsin, evet, çok genç gözüküyorsun.

Meliha kızardı, sonra gülümsedi. Hamdi vaktile onun böyle kızarmadığını düşündü. Şimdi arkasında, zarif, genç bir esvap vardı. Hep kahve rengi ve siyah rengi seven Meliha şimdi mavi bir esvap giyiyordu. Mavi ona ne kadar yakışıyordu.

— Bir kahve ister misin Hamdi, Yoksa çay mı?

— Mersi, kahve olsun. Sanki buraya çaya davetli bir yabancı imişim gibi geliyor.

Meliha odanın içinde biraz sararmış, biraz şaşırmış bir halde dolaşıyordu. Kocasının önüne küçük bir iskemle götürdü. Hamdi:

— Ah ne sersemim dedi. Gelirken kapıcı bir mektup verdi sana...

Meliha mektubu aldı. Yazıyı görünce tanıdı Hikmetten geliyordu. Kocasının geleceğini tahmin edememişti demek. Ehemmiyet vermiyor gibi görünerek çantasına attı.

Hamdi şimdi karısının yanında oturmaktan, onu seyretmekten bir zevk duyuyordu. Meliha evvelden tırnaklarına böyle itina etmezdi. Ne güzel elleri vardı... Saçlarının tuvaletini de değiştirmişti.

Meliha işi kocasına ne zaman açacağını düşünüyordu. Onun Amerikadan dönünce kendisile bu kadar nazik, hoş bir surette âdeta bir âşık gibi meşgul olacağını hiç aklına getirmemişti.

Hamdi:

— Bu akşam, dedi, Karpiçe gidelim, yemeğimizi orada yiyelim. Biraz içelim, eğlenelim.

— Yorulmaz mısın?

— Yorulmam, merak etme.

Melihada muhakkak bir değişiklik vardı. Hamdi ona karşı ne kadar fena davranmış olduğunu düşünerek içinde bir azab hissediyor, şimdi bu ihmallerini affettirmek istiyordu. Meliha ne kadar cazibeli bir kadın olmuştu! İçini dökmek ihtiyacını duydu:

— Beni böyle soğuk karşılamanı anlayorum, Meliha. İtiraf ederim ki ben de sana karşı biraz lâkayd olarak avdet etmiştim. Fakat görüyorum ki o ilk aşk senelerinden sonra geçen tatsız senelerin üzerinden bir sünger geçirmek ve gene mesud olmak pek mümkün... Memleketi terkederek benimle beraber Amerikaya gelmenin senin için çok zor olacağını anlıyorum. Emin ol ki Meliha, ben senin zannettiğin kadar fena bir koca değilim. Hayatımda senden katî surette ayrılmamı icab edecek hiç bir rabıta yoktur.

Meliha titrek bir sesle:

— Bunlardan bahse hiç lüzum yok, Hamdi, dedi.

Hamdi sustu. Odadan çıkan karısının arkasından bakıyordu. Şimdi onun lâvantası bile değişmişti. Neden Meliha birdenbire onun bu kadar hoşuna gidiyordu? Halbuki Amerikadan dönerken ondan ayrılmayı düşünüyordu. Cenubî Amerikada bir İspanyol doktorunun karısile peyda ettiği münasebet onu Melihadan tamamen uzaklaştırmış zannediyordu. Fakat Melihayı böyle görünce her şey silinmişti. Meliha, sokağa çıkacak bir tuvaletle tekrar içeri geldi.

— Bu akşam, dedi, evde kalsak çok iyi olur, Hamdi. Çok başım ağrıyor. Bir vizitaya gitmeğe mecburum. Sekize doğru gelirim.

Hamdi kollarını uzatarak Melihayı kendine çekti. Genç kadının birdenbire mukavemet gösterdiğini, sonra âdeta kendini zorlıyarak kollarının arasına geldiğini hissetti.

Meliha heyecan içinde evden çıktı. Hikmete gidiyordu. İçinde bir korku vardı. Kocasının hali onu korkutuyordu. Hikmete gidecek, belki de oradan artık dönmiyecekti. İhtiyaten kocasına küçük bir mektup ta yazmıştı. Melihanın çantasında Hikmetten bir mektup vardı. Hemen açtı ve okumağa başladı:

«İzmire gitmeden evvel sana şu mektubu yazıyorum, Meliha. Oradan Atinaya geçeceğim. Bugünlerde kocan gelecek zannediyorum. Bilsen ne garib his içindeyim, Meliha. Dünyada yegâne istediğim şey senin saadetindir. Benim sana bu saadeti veremiyeceğimi görüyorum. Mukadderat karşısında kendimi âciz ve korkak buluyorum. Bir rüya içinde yaşadık. Rüyalar devam edemez. Dönüşte uzun uzun konuşuruz. Seni sevmiyorum zannetme, Meliha. Fakat seni sevdiğim içindir ki sosyete içinde münasebetsiz bir mevkide kalmanı istemem. Ben de mesleğimi ailemi düşünmeğe mecburum...»

Meliha daha ziyade okuyamadı. Gözleri kararıyor, başı uğulduyordu. Uzun ve yorucu bir seyahatten sonra avdet eder gibi, ezilmiş bir halde, ağır ağır eve döndü. Gözlerinden yaşlar akıyordu. Bunları silmiyordu bile. Eve gelince, banyoya gitti. Yüzünü yıkadı. Yüzüne düşen saçlarını ihmalkârane kaldırdı. Pudra ve allık sürmeyi aklına bile getirmedi.

— Erken döndün Meliha?

— Çok başım ağrıyor. Hatta hemen yatmak istiyorum. Fakat merak etme, yarın neşem yerine gelir. Projelerinden konuşuruz. İhtimal ki dediğin gibi, eski tatlı hayatımıza tekrar başlarız.

Yemek yiyorlardı. Hamdi karısının çehresi solgun, gözleri kızarmış olduğunu gördü. Pek düşkün bir halde idi. Bir baş ağrısı onu ne kadar berbad ediyordu. Lâmbanın yeşil abajürü yüzüne çok çirkin bir ziya serpiyordu. Hamdi içinden düşünüyordu:

— Garib şey, bugün tamamen değişmiş bir kadın gibi görünüyordu. Daha gençti, daha güzeldi. Halbuki hep eski Meliha... İhtimal ki ayrılmak daha iyi idi...

Sonra, Meliha ile beraber Amerikaya dönerse ihtimal ki o yapışkan İspanyol karısından kolaylıkla kurtulabileceğini düşündü.

Hikâyeci

Radyo

1 Teşrinisani Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Tepebaşı Garden salonundan nakil. 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 Plâkla sololar. 21,30 Orkestra. 1 - Weber: (Uvertür Kuryanthe). 2 - Offenbach: (Toledo kuyumcusu) Serenat. 3 - Furlani: (Madrigal). 4 - Eysler: (Die Goldne Meisterin). 5 - Drigo: (Arlekenin milyonu) serenat. 6 - Gabriel - Marie: (La Prezantasyon). 7 - Leopoldi: (Hongarya) Macar halk şarkısı. 22,30 Ajans havadisleri. 23 SON.

2 Teşrinisani 1936 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30: Caz: Plâkla, 19,30: Çocuklara masal: İ. Galip tarafından, 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21: Plâkla sololar, 21,30: Orkestra: 1 - Suppe: (Pik Dam) uvertür. 2-Jos: Gungl (Haydropathen) vals. 3 - Svendsen: (Zorahayda) Lajand. 4 - Tchaikowsky: (Gugular gölü) süvit 1. Scene, 2. Macar dansı 5 - Lehar: (Sarı ceket operetinden parçalar). 6 - Brahms: (Une dans No. 5). 22,30: Ajans havadisleri, 23: Son.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Halâskâr Gazi caddesinde Halk, Taksim: Nizamedin, Tarlabaşında Nihad, Beyoğlu: Kanzuk, Dairede: Güneş, Galata: Topçular caddesinde Sporidis, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Saraçhanede İbrahim Halil, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya: Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğütlüçeşmede Hülûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıt: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Cağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Topkapıda Nazım.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 20 bin kilo ıspanak 15 bin kilo lahna 3/11/936 Salı günü saat 15 te Tophanede Satın alma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli 2155 liradır. Teminatı 323 lira 25 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (189) 2615)

Zayi — Kadıköy mal müdürlüğünden almakta olduğum ölü zevcim kolağası Mehmed Nuri maaşında kullandığım tatbik mühürümü kazaen kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin bir kıymeti yoktur. Göztepe santralda 262 No. lu hanede Şahinde.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 2

Yerliler istedikleri zaman Gırnataya - düşmana sezdirmeden - girip çıkabiliyorlardı. Kemal reis bunu bildiği için, çok yakında, gönderdiği adamın döneceğini umuyordu.

Aradan günler, haftalar geçti..

Gırnataya giden adam hâlâ dönmemişti.

Türk amirali, İspanyolların denizden ve karadan Malkayı fena sıkıştırdıklarını de haber alıyordu.

Malka valisi Yusuf Kemişe o sırada başka bir iş için şehirden ayrılmıştı ki.. İspanyollar da bundan sonra denizden ve karadan bütün yolları kapamış bulunuyorlardı. Yusuf Kemişe döndüğü zaman şehire girmeğe muvaffak olamamıştı.

Türk donanmasının sayılı kaptanlarından Salih reis, Mayorka adasının şirin ve yeşil kıyılarına bakarak: «Endülüs devleti yıkılırsa, bu güzel beldenin müslüman ahalisini de doğrıyacaklar.» diyor ve teessüründen adaya çıkmak, yerlilerle görüşmek istemiyordu. Bir gün adanın zenginlerinden ve yurdunu seven âlimlerden biri gemiyi gezmeğe geldiği zaman Salih reise şöyle bir haber vermişti:

— Kardeşimi Malkada yakalamak ve engizisyon mahkemelerine vermek istiyorlar. Kardeşim Ahmed Selim, Malkanın en meşhur kalelerinden Cebelülfaruk kalesinin muhafazıdır. O, bu kalede bulundukça, Malkanın sukutuna imkân yoktur.

Salih reis Malka hakkında bu ziyaretçiden epeyce malûmat almıştı.

Salih reis Cebelülfarukün bu kahraman muhafızına muvaffakıyetler dileyerek, kardeşini gemiden selâmladıktan sonra, kendi kendine düşündü:

«— Biz buraya niçin geldik?!»

Mayorka adasında üç haftadanberi bekliyorlardı. Salih reis çok cesur, atılgan bir deniz kartalıydı. O Cezayirde, Arşipel adalarında İspanyollarla az mı çarpışmıştı!

Bu sırada kafasının içini tatlı bir hayal sardı: — Malkaya gidemez miyim acaba?

SALİH REİS MALKA ÖNLERİNDE..

Salih reis Malkaya birkaç gemi ile gitmek arzusunu göstermişti. Fakat, donanma amirali Kemal reis buna: (Daima toplu bir halde bulunacağız. Yanımızdan bir yere ayrılamazsın!) cevabını vermişti.

Salih reisin içini yiyen bir kurd vardı: Şu kahraman Ahmed Selime hiç bir yardımımız dokunamaz mı?

Salih reis bir gece kendi gemisile Kemal reise haber vermeden Mayorka limanından açıldı..

Ve Malkanın yolunu tuttu.

Salih reisin zihnini kurcalıyan ve zaman zaman içini buğulıyan bir şüphe vardı: Acaba Endüslülerin neye ihtiyacı var?

Endülüs o devirde her milletten ileri gitmiş; ilim, fikir, felsefe ve edebiyat sahasında çok değerli şahsiyetler yaratmıştı.

Endülüste yetişen şair, filozof, ve âlimlerin eşine başka memleketlerde raslanmazdı.

Endülüslülerin bir eksik tarafı vardı: Vatansever kahramanlar yetiştirmekte çok kısırdı. Bunun sebebi de malûmdu.. zenginler sefahate dalmışlardı. Memleketi müdafaa etmek işini deruhde eden kumandanlar bile kadın ve içki peşinde koşarlar; saraylar, kâşaneler sefahat ve eğlence içinde kaynaşırdı.

Endülüste hiç kahraman yok değildi. Fakat, sayılabilecek kadar az olan bu kahramanlar, bu vatan muhafızları, saltanatı elinde tutanların yanında çok zayıf ve kuvvetsiz kalıyordu. Buna karşı, İspanyollar gittikçe kuvvetleşiyor, büyük orduları ve donanmalarile Endülüsü baştan başa zapt ve istilâya hazırlanıyordu.

Salih reis Mayorka müslümanlarından bu hakikati öğrendiği gündenberi, içinde doğan bu şüphe ve tereddüt onu Malka yolunda da derin düşüncelere sevketmişti.

Malka şehri..

Buranın sahilden görünüşü bile çok heybetliydi. Baştan başa surla çevrilmiş olan şehrin etrafı yeşil ağaçlar, bağ ve bostanlarla çevrilmişti. Surların üzerinde yirmi dört kule vardı. Surların içinde iki büyük ve müstahkem kaleden birinde müslümanların meşhur kumandanlarından Ahmed Selim bulunuyordu.

Bu kaleye (Cebelülfaruk) adı verilmişti. Endülüsün değerli zabiti Ahmed Selim kalenin muhafızıydı.

Diğer kalede de Zenate kabilesinden gene Ahmed Selim gibi tanınmış İbrahim isminde bir müslüman zabiti bulunuyordu. Şehir işlerini de şehir muhafazasına memur olan müslüman zabitlerden Hasan görüyordu.

Bu üç değerli zabit şehri müdafaaya karar verdikleri gündenberi, yerliler varını yoğunu sarfederek, bütün eli silâh tutarlarla birlikte düşmana karşı harbetmeğe başlamıştı.

Karadan üç cepheden saldıran İspanyol kara askerleri daima muvaffakıyetsizlikle geri mevzilere çekiliyorsa da, deniz kuvveti düşmanı gün geçtikçe şımartıyor ve muhasara çemberi her gün biraz daha daralıyor, top ve humbara yağmuru şehirde yangınlar çıkarıyordu.

Kral Ferdinand bütün donanmasını bu limana yığmıştı.

Salih reis yolda giderken uzaktan yakından hiç bir düşman gemisine tesadüf etmemiş ve bütün gemilerin Malkada toplandığını anlamakla beraber, oraya yaklaşıp vaziyeti yakından görmek arzusunu bir türlü yenememişti.

Salih reis, bu arzusunun ona çok pahalıya belki de hayatına mal olacağını biliyordu. Fakat, onun da bir umgusu vardı: Düşman donanmasına bir gece baskını yapıp donanmanın amiral gemisini batırmak..

Bunu yapmanın ne kadar güç bir iş olduğunu söylemeğe lüzum yoktu. Gemiciler:

(Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın Pazar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — Iş arıyanlar

TÜRKÇE, ALMANCA, İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dört lisanı iyi bilen tecrübeli muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat veya bütün gün çalışır. Adres: Galata posta kutusu No. 1323. — 1

İŞ ARIYORUM — Kremid aktarma, yapılarda ve büyük yalı ve köşklerde hem bekçi hemde tamirat yaptırmak isteyenler, ocakta demircilik tesviyecilikten anlar usta isteyenler Akşamda (İD) rümuzuna mektupla müracaat. —

2 — Işçi arıyanlar

15 yahut 20 YAŞINDA — okur yazar Bay Bayan ticarî yazıhanemde lâzımdır. Sirkecide üçdireklihanda 16 No.ya dokuzdan evvel ve 17 den sonra müracaat. —

KAPICI ARANIYOR — Çocuksuz yalnız karısı olmak şartile apartıman kapıcısı istiyorum. Ayasofyada yerebatan sarayı karşısında bakkal Hamid Tamere müracaat. —

3 — Satılık eşya

SATILIK OTOMOBİL — 931 dölüks modeli gayet temiz spor bir Ford otomobili satılıktır. Taksim çeşme sokağı yeni garaja müracaat. Tel. 40802 — 9

SATILIK BİLÂRDO — Bir adet Fransız salon bilârdosu isteka ve bilalarile birlikte satılıktır. Görmek istiyenler Maltepede postane anında kahveci Mustafa Şene müracaat. — 2

SATILIK PİYANO — Quand Alman maıkalı demir kadro; çapraz telli bir piyano ucuz satılıktır. Şişli Afitap sokak No. 7, üçüncü daireye müracaat.

SATiLIK ALMAN MAMULÂTI EŞYA — Azimet dolayisile kıymetli Alman mamulatından yemek salonu, çalışma odasındaki mobilyeler, yatak odası takımı, müteaddit mobilyeler, gramofon, plâklar, kitaplar, borselenler, bardaklar ve saire satılıktır. Bebek rıhtım boyunda Cevad bey apartımanında Şulzeye müracaat. — 1

4 — Kiralık-Satılık

BULUNMAZ BİR FIRSAT — Çok işlek bir yerde büyük ve lüks bir bakkaliye mağazası sahibinin taşraya gideceğinden devren satılıktır. Şerait uygundur. Akşamda FD-6 rümuzuna mektupla müracaat. — 1

SATILIK ECZANE — İstiyenlerin Boğaziçinde Tarabya eczanesine müracaati. — 3

KADIKÖYÜNDE SATILIK HANELER — 1: Moda caddesi 9 No. iki dükkânile beraber kâgir hane satılıktır. İçindekilere müracaat. 2: Şifada 20 numarada müfrez iki kâgir hane, bahçe, havagazı, su, elektrik. İki taksitle de verilir. İçindekilere müracaat. — 9

BEYOĞLU BALIK PAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için, sabahları sekiz buçuğa kadar Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde Bay Leona öğleden sonra üçten beşe kadar Sadıkıye han 16 numarada Bay Leona. — 8

KONFOR — Divanyolu binbirdirek Klod Farer caddesinde yeni inşa edilén gayet lüks apartımanın iki dairesi kiralıktır. Bekçisi Bay Avniye müracaat. — 5

KELEPİR ve ACELE SATILIK — Kadıköyünde Cevizlikte Afitap sokak No 3, banyo, elektrik, havagazı, terkos ve bahçeli 7 oda her tarafı güneş görür kâgir ev acele satılıktır. Paraca kolaylık gösterilir. Görmek için bekci Akife, görüşmek üzere Galata Ada han 17 ye, Telefon: 43837 — 8

DAİRE — Gayet iyi bir mevkide üç odalı içinde banyosu, kaloriferi ve sıcak suyu bulunan bir daire 1 kânunusani 1937 de kiralıktır. İsteyenlerin Bebekte Bay Cevad apartımanında Şulzeye müracaat etmeleri. — 1

KİRALIK EV — Şehzadebaşında Feyziye caddesinde 28 No. lı üç ve altı odalı iki daireli hamam ve bahçeli ahşap ev kiralıktır. Bekçiye ve bayazıdda Elektrik şirketi yanında diş hekimi Hüsamettine müracaat TeL. 22502 — 1

ACELE DEVREN SATILIK TÜTÜNCÜ DÜKKÂNI — Askerlik dolayısile işlek bir mevkide bulunan tütüncü dükkânı satılıktır. Bayazıd üniversite caddesi 27 No. ya müracaat. —

SATILIK ECZANE ARANIYOR — İstanbulda işlek bir eczane aranıyor. Yeni postane caddesi Ananyadi hanında Zaman ecza deposuna müracaat. —3

KİRALIK — Beş oda, banyo, kapıcı, su beraber 42 liraya kiralıktır. Beyoğlu Melek sineması karşısında Kuloğlu sokağında 7 numaralı Fesçizade apartıman kapıcısına müraacaat. —3

KARAKÖYDE — Matbaa, ardiye, fabrika, garaj, han inşasına ve her türlü ticarete elverişli iki caddeye yüzü olan arsa ve dükkânlar toptan ve ayrı ayrı (satılık ve kiralık) çok ucuz, çok güzel, tarifle mümkün değil, menfaatiniz için bir defa görmek ve doğruca mal sahibile görüşmek lâzımdır. Karaköy Topçular Necatibey tramvay caddesi 110 - 112 - 114 - 116. — 1

KİRALIK APARTIMAN DAİRELERİ — Beyazıtta Mercanda Örücüler Örücüler yokuşu başında her tarafa yakın köşe başında Mercan apartımanında bütün konforu tamam küçük ve büyük daireler kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 4

SATILIK KÖŞK — Paşabahçesinde Şekerpare sokağında beş numaralı fevkalâde nezaretli dışı kâmilen, dahili kısmen yağlı boyalı 7 odası iki büyük sofası bir büyük taşlığı ve büyük bir mutfağı, hamamı, 3 helâsı, kileri, büyük çok muntazam bir bahçesı, kuyusu, ahırı, odunluk ve kömürlükleri, bahçesinin önünde demir parmaklıklı çini döşeli denize nezaretli büyük bir taraçası, elektriği ve telefonu bulunan köşk satılıktır. Taliplerin görmek ve görüşmek üzere Akşam matbaasında Klişc atelyesinde bay Fuada müracaatları. Telefon 20113. — 9

KİRALIK — İyi bir aile nezdinde mobilyalı bir oda kiralıktır. Manzarası mükemmeldir. Huzur ve rahat temin edilmiştir. Her gün saat 17 den sonra ve pazar günleri sabahtan akşama kadar görülebilir. Kirası ehvendir. Ayaz paşada mezarlık sokak Bay Bekir apartıman No. 27 dahilî No. 3 adrese müracaat. — 3

1500 LİRAYA SATILIK KÂGİR HANE — 9 oda 1600 arşın bahçe Kuzguncukta Bozacı sokağında 4 numaralı ev satılıktır. Yanındaki haneye müracaat. — 5

KİRALIK APARTIMAN — Yüksekkaldırım Lülecihendek sokağı köşedeki apartımana müttesil 131 No. Hacı Ali paşa apartımanı denize nezareti mükemmel beş oda 38 lira, üç odalı 20 lira içindekilere müracaat. — 2

SATILIK MANDRA — Zeytinburnu civarında büyük ve modern bir mandra satılıktır. Bir çok müştemilâtı ve 10 dönüm arazisi ve dört odalı bir evi vardır. Satın almak isteyenler Akşamda M. B. rümuzuna mektupla müracaat.—2

5 — Müteferrik

UCUZ DERS — Bir Alman profesörü en son üsüllerle az bir zamanda Almanca, Fransızca ve İtalyanca lisanlarını öğretmektedir. Ücret gayet mutedildir. Bu lisanlar üzerine tercüme ve buhabere yapmağa vakti müsaittir. Akşam gazetesine O. S. rümuzuna mektupla müracaat. — 4

RİYAZİYE VE FEN DERSLERİNDEN — İmtihanlarda muvaffak olmak için şimdiden hazırlanmalı. Yüksek riyaziye tahsilini bitirmiş bir genç lise, orta, ecnebi mektep talebelerini riyaziye ve fen derslerine hazırlamaktadır. Akşamda R. T. rümuzuna yazile müracaat. — 8

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12 - 14) (17 - 20) ye kadar Profesör Panosyan. — 5

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En aksı bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden Bay Yorgoya müracaat ediniz. Adres: Beyoğlu Tokatlıyan arkas Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat. —3

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejesine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü (hususî veya grup halinde) Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en seri yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 6

ALMANCA DERSLERİ — Almanyada tahsil görmüş bir Türk Bayan, en modern metodlarla Almancayı kısa bir zamanda öğretmektedir. Akşamda A. M. rumuzuna mektupla müracaat. — 6

FRANSIZ MATMAZEL — Fransızca ders veriyor. Fiat müsaittir. Lux Ap. 8 Beyoğlu Galatasaray Yeniçarşı, Matmazel Dressy'ye müracaat. — 1

ALMANCA, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun mühim resmî müesseselerinden birinde vazifeli diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve hakikî metodlarla ders verilmektedir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşam)da «Terakki» rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 3

Lisan mütehassısı Prof. Albert Anjel: Hususî FRANSIZCA DERSANESİ — Esas program: Mükâleme, tercüme, imlâ, tahrir usulü. Aylıklar: (A) kursu 3 - (B) kursu 4 ve (C) kursu 5 liradır. Adres: Köprübaşı Eminönü Hanı. — 1

Mektuplarınızı aldırınız

Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden

MP - EN - Öğretmen E K

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İstanbul komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul komutanlığına bağlı birlikler ihtiyacı olan 15500 kilo çekirdekli kuru üzüm açık eksiltme ile 13/11/936 cuma günü saat 14 de ihalesi yapılacaktır. Muhammen tutarı 2790 liradır. Şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 210 liralık ilk teminat makbuzu veya mektupları ile beraber Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri (2573)

★

Çatalca Müstahkem mevki eratının ihtiyacı olan 8200 kilo kuru üzüm açık eksiltme ile 13/11/936 cuma günü saat 14,30 da ihalesi yapılacaktır. Muhammen tutarı 1558 liradır. Şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 117 liralık ilk teminat makbuzu veya mektupları ile beraber Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (2574)

★

Cebeci hastanesi ihtiyacı olan 29 kalem alâta talibi çıkmadığından 13/11/936 cuma günü saat 15,30 da pazarlıkla ihalesi yapılacaktır. Muhammen tutarı 4368 lira 70 kuruştur. Şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 328 liralık ilk teminat mektubu veya makbuzile beraber fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri (2575)

İstanbul Defterdarlığından :

Zat maaşları sahiplerinin T. sani 1936 ikinci altı aylık yoklaması

1 — 4/11/936 dan itibaren 22/11/1936 tarihine kadar tekaüt dul ve yetimlerin yoklama muamelesi yapılacaktır.

2 — Yoklama her gün saat ondan - 12 ye ve 13 ten 16 ya kadar devam edecektir.

3 — Maaş sahipleri yeni fotoğraflı nüfus hüviyet cüzdanını, malûl olanlar malûliyet raporlarını maaş cüzdanını ve resmî senetlerini yoklama ilmühaberlerile birlikte getireceklerdir.

Boş çuval nakliyatına mühim tenzilât

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden:

15/11/936 tarihinden itibaren Samsun - Çarşamba ve Mudanya - Bursa hatları da dahil olmak üzere Devlet demiryollarında nakledilecek boş çuval ve harardan ton ve kilometre başına 5,25 yerine 2 kuruş ücret alınacaktır. (1580) (2608)

Edirne Kültür Direktörlüğünden:

Cinsi	Az	Çok	Fiat	İlk teminatı	Tarih	saat	şekli
Takım elbise	165	180	15	302 50	5/11/936	14	Açık
Kundura	165	180	3,50	63	»	14	»

1 — Edirne erkek öğretmen okulu için yukarda yazılı iki kalem giyecek eşyayı 16/11/936 tarihinden itibaren ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhaleleri 5/11/936 perşembe günü saat 14 de Edirne İlbaylık konağında Kültür direktörlüğü odasında toplanacak komisyon önünde yapılacaktır.

3 — İsteklilerin 2490 numaralı eksiltme ve arttırma kanununda yazılı belgeler ve daha evvelden mal sandığına yatıracakları teminatların makbuz ile beraber yukarıda yazılı günlerde komisyona gelmeleri gerektir.

4 — Eksiltme şartnameleri ve numuneleri Edirne Kültür direktörlüğüne baş vurularak, görülebilir. (2295)

İstanbul Erkek Lisesi Satınalma Komisyonundan:

İstanbul Erkek lisesi binasının çatısındaki kurşunların tamirile baca imaline aid işler açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 4/11/936 çarşamba günü saat 14 de İstanbul liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır. Keşif bedeli 1256 lira 33 kuruştur. İlk teminat 95 lira 22 kuruştur. Keşif evrakı her gün mektep idaresinde görülebilir.

Bu işe gireceklerin, bu işe benzer en az bin liralık iş yaptıklarına dair fennî ehliyet vesikasını göstermeleri lâzımdır. (2136)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Ramazanı Şerife mahsus olmak üzere Beyazıd camii şerfinin avlusundaki sed mahalleri toptan kiraya verileceğinden açık arttırmaya konmuştur. İhalesi 9 T. Sani 936 Pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır.

Şartnamesini görmek ve müzayedesine iştirak etmek isteyenler kıymeti muhammenesi olan (150) liranın yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçelerile birlikte Çenberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Akarat kalemine gelmeleri. (2558)

İstanbul Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

Lüleburgazda 36 şar kamyonluk iki adet garaj pazarlıkla yaptırılacaktır. Garajın muhammen keşif bedeli 44653 lira 38 kuruştur. İlk pey parası 3350 liradır. Pazarlığı 11 İkinciteşrin 936 Çarşamba günü saat 16 da Çorlu Kor satınalma komisyonunda yapılacaktır. Bunlara aid keşif ve fennî şartnameler İstanbulda ve Ankarada Levazım âmirliği ve Çorluda Kor satınalma komisyonlarında her gün görülebilir. Pazarlığa girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte belli gün ve saatte Çorlu Kor satınalma komisyonuna müracaatları. (425) (2538)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — 712400 kilo yulaf alınacaktır. Yulafın tahmin bedeli 48087 liradır.

2 — Alınacak yulafın şartnamesi komisyonda her gün görülebilir.

3 — Eksiltme 16/11/1936 Pazartesi günü saat 11 de Selimiyede Askerlik dairesi binasında toplanan Askerî Satınalma komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltme açık eksiltme suretile olacaktır.

5 — Yulafın muvakkat teminatı 3606 lira 53 kuruştur.

6 — Teminatlar vaktinden evvel yatırılmış ve taliplerin beraberlerinde şartnamenin 4. maddesinde yazılı kanunî vesikaları getirmiş olmaları şarttır. (2616)

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti iskân umum müdürlüğünden:

1 — Orta Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için fennî şartnamesi dahilinde (5000) adet pullk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada İskân umum müdürlüğnde ve İstanbulda İskân müdürlüğünde mevcut olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat dokuzdan on yediye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 10/11/936 Salı günü saat 15 buçukta Sıhhat Vekâletinde hususî komisyonda yapılacağı. (2625)

Kütahya Şehri İçme şuyu tesisat ve inşaat eksiltmesi

Dahiliye Vekâletinden:

Kütahya şehrine 4,4 kilometre mesafeden su isalesi ve şehir dahilindeki şebeke için icabeden malzemelerin tedariki ve boru ferşiyatının icrası ile sair buna müteferri imalâtın yapılması ve şehir dahilinde bir depo inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — İşin muhammen bedeli 91443 lira 25 kuruştur.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evraki 460 kuruş mukabilinde Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar heyeti fen şefliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 23/Birinci kânun/936 tarihinde raslıyan çarşamba günü saat on birde Ankarada Dahiliye Vekâleti binasında toplanacak Belediyeler İmar heyetince yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat ona kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 maddelerine uygun 5822 lira 16 kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı bir mektup.

D — Nafıa Vekâletinden tasdikli fennî ehliyet vesikası.

5 — Teklif mektupları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli taahhütlü ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin Belediyeler İmar heyeti fen şefliğine müracaat etmeleri. (1538) (2517)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarları yazılı 4 kalem saman, ot ve saire şartnameye göre parti, parti olmak üzere açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

2 — 3/11/936 tarihine raslıyan salı günü saat 16 da Yüksek Enstitü Rektörlük binasında toplanan komisyon tarafından ihale edilecektir.

3 — Muhammen bedel aşağıda hizalarında gösterilmiştir.

4 — Muvakkat teminat 89,5 liradır.

5 — Bedava şartnamesini almak üzere Enstitü Daire müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (2293)

Cinsi	Miktarı Kilo	Beher kilosu Kuruş	Yekûn tutarı Kuruş
Saman	7000	1,5	10500
Arpa	13000	3,75	48750
Kuru ot	9000	4	36000
Yonca	3000	8	24000
			1192,50

İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

İdarei Hususiye merbut devair vemüessesatı resmiyenin senelik ihtiyacı olan 502500 kilo kok kömürünün mübayaası 15/10/936 gününden itibaren bir ay içinde pazarlık suretile eksiltmeye çıkarılmıştır. Talip olanların şeraiti öğrenmek üzere her gün M. Hususiye Müdüriyeti varidat kalemine ve eksiltmeye iştirak edeceklerin de Encümeni Vilâyetin toplandığı her Pazartesi ve perşembe günleri saat 10 da depozito veya banka mektubu ile vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur. (2518)

Nafıa Vekâletinden:

16 İkinci Teşrin 936 Pazartesi günü saat 15 te Ankarada Nafıa vekâleti Malzeme Eksiltme komisyonunda Kütahyanın Tavşanlı kazasına bağlı Domaniç nahiyesinde Kazmut Eğridere Devlet ormanlarından veya husuŝî mukaveleli ormanlardan kesilmek ve ana hat üzerinde her hangi bir istasyonda teslim edilmek üzere 90,495 lira muhammen bedelli (48500) adet normal 780 adet makaslık ve 500 adet köprülü kayın traversin kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı 452 kuruş mukabilinde Ankarada Vekâlet Malzeme dairesinden alınabilir.

Muvakkat teminat 5774 lira 75 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını Nafıa Vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikası ile birlikte 16 İkinci Teşrin 936 Pazartesi günü saat 14 e kadar Ankarada Vekâlet Malzeme müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (1567) (2569)

Emniyet Sandığı ilânları

Satılık Köşk ve evler

İhale bedelinin % 50 si ikraza kalbolunabilir

Mevkii	Cinsi	Numarası Eski	Numarası Yeni	Muhammen kıymeti	Evsafı
Kadıköy Zühtüpaşa mahallesinde Bağdat caddesinde	Köşk	18	128	19000	Ahşaptır. 24 oda 3 sofası, banyosu vardır. Terkos suyu elektrik ve hava gazı tesisatı vardır. Ayrıca üstü odalı arabalığı ve ahırları ve cesim bahçesi vardır.
Bakırköyünde Sakızağacında Leon sokağında	Ev	5	9	1000	Kısmen kâgir ve kısmen ahşaptır. 6 oda ve iki sofası ve elektrik tesisatı ve bir miktar bahçesi vardır.
Üsküdar İcadiyede eski Karabet yeni Kurt Çelebi sokağında	Ev	6 Mü.	70,72	1000	Ahşaptır. 11 odası ve büyük bahçesi vardır.
Şehzadebaşında Kalenderhane mahallesinde Kemeraltı caddesinde	Ev	5	37	2000	Kâgirdir. 8 oda 3 sofalıdır. Terkos ve elektrik tesisatı ve bir miktar bahçesi vardır.
Bakırköyünde Zeytinlikte Taşodalar sokağında	Ev	4, 6, 8	4, 6, 8	4700	Kâgirdir. 7 şer odası, elektrik tesisatları ve bir miktar bahçeleri vardır.
Mevlevihane kapısında Mimaracem mahallesinde Mevlevihane caddesinde	Ev	75	109	650	Ahşaptır. 5 odası ve sofası ve elektrik tesisatı vardır. Bahçelidir.
Üsküdarda Hace Hasene Hatun mahallesinde Cami sokağında	Ev	7 Mü.	13/1	600	Ahşaptır. 6 odası ve kuyusu vardır.
Kadıköyünde Tuğlacıbaşi mahallesinde Hamdibey sokağında	Köşk	12 Mü.	13,15	1100	Ahşaptır. 7 odası, mutbahı ve sair müştemilâtı ve sarnıcı vardır. Bahçesi vardır.

Sandık malı yukarıda adresleri yazılı emlâk 27 T. Sani 936 tarihine düşen Cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar Sandık binasında açık arttırma ile satılacaktır. İsteyenlerin biçilen değerin yüzde 10 u nisbetinde pey akçesi yatırmaları gerekttir. (2605)

Istanbul Gayrimübadiller komisyonundan:

D.No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K.
2823	Kurtuluş	E. Suyolcu Y. Saksağan	E. 27 Y. 7 Mahallen 2	46 metre arsa	50 A. arttırma
3274	Beyoğlu Hüseyinağa	Taksim çeşmesi sokağı	E. 3 Y. 5	100,50 metre arsa	210 »
3357	Kadıköy Osmanağa	E. Yazıcıoğlu Y. Gazi Osman paşa	E. 31	176.50 metre arsa	670 »
3752	Beyoğlu Hüseyinağa	Tenekeci	12 - 14	120 metre arsanın 1/2 hissesi	180 »
3830	Ortaköy	E. Karadağ Y. şıracı	E. 9	900 metre arsanın 1/2 hissesi	230 »
3871	Kurtuluş	Kuyularbaşı	E. 11 - 13 - 15	131,50 metre arsa	400 »
3925	Fener Tevkii Cafer	Kiremit	Y. 11 E. 89 Y. 81	Evvelce bahçe ve arsa bugün birbirine maklûp 115 metre arsa	115 »
4069	Mercan İğnecihan	İğneci han	5	İğneci han üst kat odanın 1/6 hissesi	100 »
4133	Ortaköy	İkinci ev Üçüncü ev Bayır	E. 13-15-17-19 1-3-5-7-9 2-4-6-8.10	2113 metre arsa	400 »
4538	Yeniköy	Çeşme	E. 17 Y. 21	104 metre arsanın 1070/2880 hissesinin 6/36 hissesi	50 »
4804	Eminönü Şeyh Mehmed geylânî	Sebzeciler	E. ve Y. 13	Üstünde odaları olan kâgir dükkânın 4635/43200 hissesi	560 »
4851	Süleymaniye	Tiryaki çarşı	21 - 23	Kâgir iki dükkândan 21 No. lu dükkânın 1760/1920 hissesi ve 23 No. lu dükkânın 220/240 hissesi	1300 K. zarf
5245	Üsküdar Selmanağa	E. Atlamataşı Y. Atlas	E. 6 Y. 4 Harita 1	Ahşap dükkân ve üstünde odanın 1/2 hissesi.	160 A. arttırma
7976	Beyoğlu Kamerhatun	Irmak	E. 35 Y. 17	34 metre arsa	60 »

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhalesi 13/11/936 tarihine tesadüf eden cuma günü saat 14 dedir. Satış münhasıran gayri mübadil bonosiledir.

YENİ NEŞRİYAT:

Benim koşmalarım
Yazan: N. Sabri Ergül

Bu ad altında N. Sabri Ergülün 15 parçasını toplıyan ufak bir kitap çıkmıştır.

Yeni bir mecmua

Lise öğretmenlerinden bir kaçının birlikte çıkarmağa başladıkları Bilgi Yurdu mecmuasının ilk sayısı intişar etmiştir. Muvaffakıyet dileriz.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Tll
Akşam matbaası

İNHİSAR ŞARAPLARI UCUZLADI

KIRMIZI
BEYAZ SEK
BEYAZ DÖMİ SEK

YENİ FİATLARI

70	cl.	35	Kuruş
2.	Lit.	70	„
3.40	„	100	„

70	lik şişe için	10	Kuruş
2.	Lit. „ „	15	„
3.40	„ „ „	25	„

ayrıca depozito alınır. Şişeler getirilince depozito geri verilir.

Açık satmak isteyenlere hususî şartlarla litresi 22 kuruştan verilir.

Tehlikeyi Büyümeden Önleyiniz!

Büyük, küçük birçok hastalıklar soğuk algınlığı ile başlar. Mikroplar üşüyen vücude hücum ederler. Nezle ve kırıklık başgösterir. Hararet yükselir. Artık en korkulacak hastalıklar için bile zemin hazırlanmış demektir.

Kendinizi üşüttüğünüzü hisseder etmez derhal bir kaşe

GRİPİN

alınız

GRİPİN sizi gripe karşı korur
GRİPİN en şiddetli baş ve diş ağrılarını geçirir.
GRİPİN üşütmekten mütevellid bel ve sinir ağrılarını, bütün sızı ve sancıları dindirir.

GRİPİN

kaşelerini tecrübe ediniz

Bütün eczanelerde satılır.

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

150 ton hint yağı pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 102645 lira olup ilk teminat parası 6382 lira 25 kuruştur. İhalesi 11/11/936 perşembe günü saat 14 dedir. Fennî ve idarî şartnamesini almak isteyenler 515 kuruş mukabilinde M. M. V. Satınalma komisyonundan alabilirler. Pazarlığa gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki belgelerle pazarlık gün ve saatında Ankarada M. M. V. satınalma komisyonuna gelmeleri. (423) (2499)

★

Beher çiftine biçilen deri 430 kuruş olan yüz bin çift erat kundurası kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Kunduralar yerli fabrikalar mamulâtı olacaktır. İhalesi 9/İkinci teşrin/936 pazartesi günü saat 15 dedir. İlk teminatı 20950 liradır. Şartnamesi 21 lira 50 kuruşa M. M. V. Satınalma komisyonundan alınır. Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonuna vermeleri. (409) (2348)

Dr. HORHORNİ

Eminönü eczanesi yanında Tel. 24131 Her gün akşama kadar hastalarını kabul eder.

Bayanlar;

Memleketimizin tanınmış şapkacısı **Moris,** Paris seyehatinden avdet etmiş ve getirdiği en son Paris modellerinden müteşekkil güzel bir kolleksiyonu 26 birinci teşrinden itibaren **İstiklâl cad. Sakaselim çıkmazında,** Singer karşısında 3/2 No.lu müessesinde teşhire başlamıştır.

KIŞLIK KÖMÜRÜNÜZÜ ALDINIZ MI ?

Kömürün cinsinden, tartısının doğruluğundan, fiyatının ucuzluğundan

Emin olmak isterseniz

ANKARA MEMURİN KOOPERATİF ŞİRKETİNİN

halis Alman teshin kokundan alınız.

Adres: Sirkeci, Mühürdar Zade Han No 32, Telefon: 23074
Deposu: Kuruçeşme, Defterdar caddesi, Altın Çapa Kooperatif Deposu, Tel. 40456
DİKKAT: Mikdarı çok az kalmıştır.

Venüs

KREM VENÜS

Bütün Güzellerin kremidir.

Deposu: Evliya zade Nureddin Kimyevî Âlât ve İtriyat Ticarethanesi, İstanbul Bahçekapı

Beklediğiniz TAM ATLAS Çıktı.

125 kuruşa her yerde verilir.
IKBAL KITAB EVI ISTANBUL

Pastil Antiseptik KANZUK

Teneffüs yollarile geçen hastalıklara karşı koruyucu, tesiri kat'î pastillerdir. Nezle, bronşit, grip ve boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pek faydalıdır.

Kalabalık yerlerde, tozlu muhitlerde, bulaşık hastalıklardan vikaye eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Türkiye Şişe ve cam fabrikaları Anonim Sosyetesinden:

Şimdiye kadar İş hanında ve Paşabahçe fabrika merkezinde bulunan bürolarımız 1/11/936 tarihinden itibaren Bahçekapı 1 inci Vakıf han 4 ncü kat 43 ilâ 49 numaralı odalara taşınmıştır.

Sayın müşterilerimize saygılarımızla bildiririz.

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Şişli Çocuk hastanesine lâzım olan 135 kalem ilâç açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda 4 Teşrinisani 936 Çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır.

2 — Muhammen fiatı 2790 lira 70 kuruştur.

3 — Muvakkat garanti 210 liradır.

4 — İstekliler şartname ve listeyi her gün komisyonda görebilirler.

5 — İstekliler carî seneye ait ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı belgelerle ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya Banka mektubu ile belli gün ve saatte komisyona gelmeleri (2257)

PROTEjiN

Merhemini kullanan Frengi ve Belsoğukluğuna tutulmaz. Her eczanede bulunur.